

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek
Yıl:16 Sayı:404

İŞÇİNİN SESİ

Gün örgütlenme ve hazırlık günüdür!
15 Ekim 1990

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÎN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÎN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÎN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Tüm dünyada ve Türkiye'de

Burjuvazinin krizi derinleşiyor

İşçi ve emekçi halk çok şeye hazırdır ve devrimci hareketlerin dağınıklığına rağmen, çok şey yapmaktadır. Sorun bu sınıfa layık örgüt olabilmektedir.

Sekiz ay önce, TKP Merkez Komitesi bir durum değerlendirmesi yapmış ve şunları söylemişti:

"Sovyetler Birliği'nin, sosyalist sistemin yerinden oynamasıyla genel dünya dengesi bozuldu. Emperyalizmin de dengesi bozuldu. Emperyalistler arası rekabet hızla yükselmektedir...

"(...)

"Öte yanda dünya kapitalizmi birkaç yıldır yavaş ama kararlı bir gidişle genel-sistemsel bir bunalımın (recession) içine girmektedir...

"(...)

"Önümüzdeki dönemde dünyasal gelişmeler bu iki eksen içinde (a. sosyalist sitemin çöküşü ve karşıdevrim, b. dünya kapitalizminin girmekte olduğu bunalım) belirlenecektir." (*İşçinin Sesi*, 19 Şubat 1990, sayı: 389)

Bu değerlendirmeyi yaptığımız zaman henüz ortada ne Körfez krizi vardı ne de dünya son birkaç aydaki gibi çalkalanıyordu. Olaylar hızlı gelişti ve bu değerlendirmeyi yaşam çok kısa sürede doğruladı.

Gerçekten de sosyalist sistemin çöktüğü ve dünya dengesinin altüst olduğu koşullarda meydanı boş bulan emperyalistler gözünü yeni egemenlik alanları kapmaya dikti ve emperyalistler arası rekabet hızla yükseldi. Her tarafta çatışmalar arttı. Bir süredir durgun giden İsrail Filistin çatışması yeniden alevlendi. Birkaç gün önce İsrail askerlerinin ateş açtığı Filistinlilerden 22 kişi öldü.

Bu hızlı gelişmeler içinde dünya kapitalizminin bunalıma girme süreci de hızlandı.

ABD ve Batılı emperyalistlerin başı çekmesiyle, Irak'a karşı uygulanan ekonomik abluka, başta Türkiye olmak üzere Irak'la ticareti olan ya da bu ülke üzerinden ticaret yapan ülkelerin ekonomilerine büyük darbe vurdu. Daha önemlisi, Irak'ın şimdi Kuveyt'i de içine katarak petrolün büyük miktarını elinde tutması ve ekonomik ablukaya karşı onun da petrol ambargosu uygulaması tüm dünyada ekonomik bir dalgalanma yarattı. Petrol fiyatları yükseldi ve bununla bağlı olarak öteki fiyatlar da yükseldi. Bunun, Türkiye gibi ekonomik istikrarı zaten bozuk olan ülkelerde istikrarsızlığı iyice azdıran, enflasyonu körükleyen bir etkisi oldu.

Körfezin bugünkü durumu, petrolün önemi nedeniyle bütün dünyayı etkileyen büyük bir krizdir. Bu duruma uzun süre tahammülü olmayan ve bugünkü güçler dengesi ortamında yeni alanlar kapmak için savaştan çekinmeyecek olan emperyalistler Körfeze hızla askeri güç yığmaktadır.

Pazarlık yürüyor

Türkiye, Körfez krizinden en çok etkilenen ülkelerin başlarındadır. Burjuvazi bu krizi lehine çevirebilmek için çeşitli manevralar yapıyor. Bugünkü altüst oluş ortamında çeşitli paylar koparabilmek için her yola hazırlanıyor. Emperyalizmin de desteğiyle Irak'a dalmaktan tutun da Türklerin yaşadığı bütün bölgeleri Türkiye topraklarına katmaya varana kadar her yolu aklından geçiriyor. Ancak bu emelleri, içeride yoğun bir savaş karşıtı duvara çarpıyor ve ekonomik-toplumsal-siyasal çalkantıların artması işlerini zorlaştırıyor.

Öte yandan, Türkiye burjuvazisi, Irak'a karşı ABD ve Batı emperyalizmine verdiği destek ve Körfez krizinin kendisine yüklediği fatura karşılığında gerek ABD'den gerekse Batı'dan birşeyler koparmaya çalışıyor. Özal, Amerika'da tekstil ürünlerine konulan kotaların azaltılması, beklenen kredilerin verilmesi vb. pazarlıkları yürütüyor. Batı'dan da yaptığı fedakarlıklar karşılığında AT'ye alınmasını, tekstil kotalarının kaldırılmasını, hiç olmazsa azaltılmasını istiyor.

Ancak Türkiye burjuvazisi tüm çabasına karşın henüz bu yönde dişe dokunur birşey elde edebilmiş değil. Söz verilen kredilerden gelen yalnızca sürgündeki Kuveyt emirinin verdiği 75 milyon dolardır. Japonya da Türkiye'nin 750 milyon dolarlık kredi beklentisine karşın 300 milyon vereceğini açıklamıştır.

Bunalım derinleşiyor

Körfez krizi Türkiye ekonomisini şimdiden çok etkilemiştir ve daha da etkileyeceği ortadadır. DİE'nin açıkladığı rakamlara göre, son üç yılın en yüksek fiyat artışları ve enflasyon oranı eylül ayında gerçekleşmiştir. Petrol fiyatlarının yükselmesi, petrole bağlı herşeyin fiyatına yansıdı ve onların da fiyatlarını yükseltti, ama bu yansıma bire bir olmadı. Petrol fiyatlarındaki birlik artış bütün piyasaya beşlik onluk artışlarla yansıdı. Büyüme hızı yılın ilk altı ayında yüzde 10 gibi rekor bir düzeye ulaşırken ikinci altı ayda düşüşe geçti.

Burjuva siyasal sahnesinde de derin bunalımlar yaşanıyor. Hükümet içinde, hükümet partisi ANAP'ta, ana muhalefet partisi SHP'de bunalım var.

Amerika gezisi sırasında Özal tarafından devre dışı bırakılmasına içerleyen Ali Bozer hükümetten istifa etti. Başbakan Yıldırım Akbulut'un ikna çabaları bir sonuç vermemişe benziyor.

ANAP'ta kongre yaklaşırken, delege seçimlerinde döndürülen dolaplar ve koltuk kavgaları partinin içini iyice karıştırmıştır.

SHP ise, iktidarın zulmü karşısında halkın öfkesini boşaltabilecek, emebilecek bir siyaset yürütememenin sancılarıyla ikide bir kendi içine dönüp kendini yiyor. Baykal ve ekibinin azan kariyer histerileriyle olağanüstü kongreye giden SHP'de İnönü'nün yeniden seçilmesiyle bir ölçüde durulma sağlandı. Hatta İnönü bu zaferden öyle umutlandı ki, bütün sosyal demokratlara birleşme çağrıları yaptı. İnönü'nün çağrıları Ecevit tarafından burnubükülerek karşılandı. HEP'ten de bu çağrıya olumlu yanıt çıkmadı.

SHP son zamanlarda yaşadığı bunalımlar ve özellikle de Bayrampaşa yenilgisinden sonra burjuvazinin sosyal demokrat gözdesi olma durumunu biraz yitirdi. TÜSİAD'ın Kuşadası'nda yapılan Yüksek İstişare Konseyi toplantısında konuşan Alarko patronlarından İshak Alaton, solda yeni arayışlar olduğunu, kendilerinin de bunu seyretmek yerine yardımcı olmaları gerektiğini belirtti ve Ecevit'in TÜSİAD'da konuşma yapmaya davet edilmesini önerdi. Ayrıca Ecevit, Ege Genç İşadamları Derneği'nin 3 Ekim'deki toplantısına davet edildi ve konuşma yaptı. Burjuvazi, iktidarın sefaleti karşısında, sağlam bir sosyal demokrat alternatifin de olmamasından büyük endişe duyuyor ve Ecevit gibi ölmüş eşekleri kırbaçlayarak ayağının üstüne dikmeye çalışıyor.

Dinci gericilik tırmanıyor

Türkiye'de soygun, siyasal nedenle adam öldürme, bombalı saldırı vb. olaylarda da son aylarda büyük bir artış var. *Cumhuriyet* yazarı Ali Sirmen, bunlara bakıp sistem dağılıyor diye feryat ediyor.

Ocak ayından bu yana, Muammer Aksoy'la başlayıp, Çetin Emeç, Turan Dursun ve son olarak da 6 Ekim'de SHP parti meclisi üyesi ve eski senatör Bahriye Üçok'un öldürülmesi biçiminde gelişen bir dizi cinayet işlendi. Bunların hemen hepsini "İslami Hareket Örgütü" adlı bir örgüt üstlendi. 9 Ekim tarihli *Hürriyet* gazetesi bu örgütün, 12 Eylül öncesinde idama mahkum olmuş, ancak idam dosyası TBMM'ye geldiği gece Mamak Askeri Ceza ve Tutukevi'nden kaçmış olan, Türkiye Şeriatçı Komando Ordusu (TÜŞKO)'nun oba sorumlusu İsa Armağan tarfından kurulduğunu yazıyor. İsa Armağan'ın hapisten kaçtıktan sonra İran'a geçtiğini ve orada Şeriatçı Hizbullah Örgütü ile ilişki kurarak İslami Hareket Örgütü'nü kurduğunu söylüyor.

Bu cinayetlerin hiçbirinin katilinin yakalanamaması, bu örgüt hakkında emniyet kayıtlarında hiçbir bilginin olmaması, *Hürriyet* gazetesinin söylediği gibi İsa Armağan bu örgütün başı ise, onun Mamak'tan elini kolunu sallaya sallaya kolayca kaçmış olması vb. bu cinayetlerde devlet (MİT) parmağı olduğu kuşkularını güçlendiriyor. Ayrıca bu dizi cinayetlerin ulaşmak istediği amaç da burjuvazinin amaçlarına hiç ters düşmüyor. Öldürülenlerin ortak özelliği, türbana karşı çıkmaları, Atatürkçü, burjuva bir çizgiden de olsa laikliği savunmaları. Bu cinayetlerle, o çizgiye, SHP'ye, burjuva sol laisizmine karşı bir tehdit, bir susturma amacı vardır ama asıl tehdit gerçekten laik bir çizgiyi savunan, bunun için dövüşen komünistlere ve laiklikte kurtuluşunu bulacak olan koca Alevi toplumadır. Yani bir anlamda öldürülenler, asıl amaçlanan hedef için kurban seçilmiştir.

SHP ve onun gibi burjuva laisizmini savunan, dinci gericiliğe yarımağız karşı çıkan kesimler üzerinde bu cinayetler hedefine gerçekten de ulaşmaktadır. SHP, Bahriye Üçok'un cenazesinin, dinci gericiliğe karşı gerçek bir protesto eylemine dönüşmemesi için elinden geleni yapmış, sessiz bir yürüyüş düzenlemiştir. SHP genel sekreter yardımcısı Ertuğrul Günay "en büyük haykırışımız sessizliğimiz olacaktır" diyerek, Ankara Öğrenci Dernekleri pankartı ardında yürüyen gençleri susturmaya çalışmıştır.

Bu cinayetler birşeyi daha göstermiştir. Bizim yıllar önce söylediğimiz gibi, bu dönemde gerici-faşist hareket din maskesi altında yükseliyor. Hem böyle geldiği için, hem de Türkiye'de yaşayan 20 milyon Alevi nüfusun ezgiden baskıdan kurtulması yolunda en temel adım olacağı için laiklik bugünün en önemli savaşım odaklarından biridir. Bu savaşım başarıya ulaşacak, burjuvazinin gerek tüm tarihinde, gerekse bugün, din maskesi altında işlediği cinayetlerin hepsinin hesabı sorulacaktır.

İşçi sınıfı burjuvaziye ecel terleri döktürüyor

Bugünkü işçi sınıfı ve emekçi halkın durumuna gelecek olursak. Bugünlerde çeşitli işkollarında, kamu ve özel kuruluşlarda yüzbinlerce işçi için toplu sözleşme görüşmeleri sürüyor. Bazıları da yeni başlayacak. Tekstilde ve metalde 150 binden fazla işçi için uyuşmazlık aşamasına gelindi bile. Böyle giderse, önümüzdeki aylar, aynı anda 2-3 yüz bin işçinin birden grevine sahne olabilir. Yılbaşına kadar burjuvaziye uyku durak yok.

İşçi sınıfının psikolojisini, ne yapmak istediğini, en güzel, sendikaların tutumuyla burjuvazinin söyledikleri ve yaptıkları yansıtıyor.

Türk-İş başkanlar kurulu "mücadele dönemi" başlattı ve "işçiyi sıcak eylemlere hazırlama" toplantılarına başladı. İlki Eskişehir'de yapılan toplantıya 2 bin sendikacı ve işçi katıldı. Türk-İş yönetiminin mücadeleden ve sıcak eyleme hazırlanmaktan ne anladığını bir yana bırakırsak, demek ki Türk-İş yönetimi işçilerden yoğun bir mücadele ve sıcak eylemler dönemi bekliyor.

TİSK, işçilerin yasadışı eylemlerinin endişe verici boyutlara ulaştığını belirterek "Yasadışı Davranışlarda İşverenlerce İzlenecek Yol" adlı bir broşür yayınladı ve üyelerine dağıttı. Ayrıca 1989 bahar eylemleri türü eylemler olasılığına karşı işyerlerini uyardı.

TİSK başkanı Refik Baydur, 3 Ekim'de "eylemlerle hiçbir yere çıkılabileceğini zannetmiyorum ve karşılığını da görecektir elbette" diyerek bir tehdit savurdu.

Başbakan Yıldırım Akbulut "işçinin hakkı yüzde 100 ise yüzde 500, yüzde 1000 istenemeli. Biz kendilerine insanca yaşayabilecekleri bir ücretin verilmesinden yanayız. Toplu sözleşmelerin de bu çerçevede yapılmasını isteriz" dedi. (*Cumhuriyet*, 8 Ekim 1990)

Bütün bunlar, işçi sınıfının burjuvaziye önümüzdeki günlerde ecel terleri döktüreceğini herşeyden güzel gösteriyor.

Burjuvazi, öğrenci gençlikten beklediklerinden de derin bir korku içindedir. İstanbul Üniversitesi'nin açılışında, birçok üniversitede olduğu gibi, resmi açılış törenlerine karşı İYODER tarafından alternatif açılış şenliği düzenlenmişti. Ancak polis bir gece önceden başlayarak üniversiteyi adeta abluka altına aldı. Fakülte binaları arandı, ana giriş kapısının 500 metre ilerisinden üst ve eşya aramaları başladı. Üniversite çevresine 6 panzer ve kurt köpekleri yerleştirildi. Polis helikopterleri üniversite bahçesinin üzerinde alçak uçuşlar yaptı ve bahçe içinde de çok sayıda sivil ve resmi polis devriye gezdi. Bu durumda öğrenciler yapmak istediklerini yapamadılar, ama burjuvazinin bir üniversite açılışı için yaptığı bunca hazırlık duyduğu korkunun derinliğini gösterdi. Öte yanda bizim hazırlığımızın ne olması gerektiğini de gösterdi.

İşçi ve emekçi halk çok şeye hazırdır ve devrimci hareketin dağınıklığına rağmen, çok şey yapmaktadır. Sorun bu sınıfa layık örgüt olabilmektedir.

Nezihe Dalyan

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. □ Yazışma adresi: PO Box 513, London N16 5QB, England □ Baskı: Multiline Systems Ltd. (TU) □ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Her taarruz daha güçlü TKP içindir

Her özveri taarruzu daha güçlü bir TKP içindir.

Daha önce yaz taarruzu olarak bildiğimiz her özveri taarruzunda büyük bir heyecan ve coşku duyarım.

Parti içinde ideolojik ayrışmanın ardından her yaz düzenlenen yaz taarruzunda o dönemin olanaksızlıklarında (ki bu daha çok yeni bir örgüt yaratmadan kaynaklanan olanaksızlıklardı) herkes elinde geldiğince katkıda bulunabilmek için yoğun bir çalışma içine girerdik. Bizim için bu her zamankinden daha farklı bir çalışma olurdu.

Yine de, birçok şeyi olduğu gibi, yaz taarruzunu da yeterince kavrayamamışız o dönemde. Yaz taarruzunu büyük ölçü de yalnız ekonomik yönden anlamıştık. Böylece yaz taarruzunun diğer yönlerini bir kenara itmiştik. Buna rağmen, kolumuzdaki saatleri bile satarken büyük bir çoşku duyardık.

Ne olursa olsun şimdi bakınca, duyduğumuz o coşku, heyecanın hiç de boşuna olmadığını görüyorum. Attığımız her adım TKP'mizin yeniden kuruluşunda yeni bir yapı taşıydı. Aramızdan ayrılanlar oldu, bu görevi omuzlayamayanlar oldu, ama TKP'miz her gün bir öncekinden daha da güçlendi. Özveri taarruzlarımız yine sürüyor yine aynı coşku ve heyecanı duyuyoruz.

Benim için ve cezaevinde olan tüm yoldaşlar için de özveri taarruzları birazda hüzünlü geçer. Cezaevinde olmanın olanaksızlıkları. Olsun, bu da geçer.

Sinan Çetiner, ... Cezaevi

"Gel hele gel kardaş bak köyümün haline"

Çıkayım dedim Kızıldağın beline
Bakayım hele İmranlı'nın haline
Baykuşlar konmuş gonca gülüne
Gel hele gel kardaş bak köyümün haline

Sönmüş artık tütmüyor baba ocakları
Şevkate hasret kalmış ana kucakları
Yaşlılara kalmış köy ve bucakları
Gel hele gel kardaş bak köyümün haline

Haydar babamın hali hal değil
Küsmüş konuşmaz dili dil değil
Parça parça olmuş elleri el değil
Gel hele gel kardaş bak köyümün heline

Toz topraktan yüz yüze benzemiyor
Konuşuyor ama sözü söze benzemiyor
Yaşıyor ama yazı yaza benzemiyor
Gel hele gel kardaş bak köyümün haline

Artık sarı ekini bitmez olmuş
Kara bir bulut başından gitmez olmuş
Seherde şeyda bülbülü ötmez olmuş
Gel hele gel kardaş bak köyümün haline

Kızılırmak artık coşmaz olmuş
Babom öküzün çifte koşmaz olmuş
Göçüp gitmiş yaşanmaz olmuş
Gel hele gel kardaş bak köyümün haline

Gel yarattığın efsaneler yok olmuş
Halkımın sırtında geçinenler çok olmuş
Bütün bunlar bende birer şok olmuş
Gel hele gel kardaş bak köyümün haline

Görünmez kalede gül yerine diken biter
Yıkık berhanelerde baykuşlar öter
Garip Necat'im bu hale yanıp biter
Gel hele gel kardaş bak köyümün haline

N. Burçak

Ruhi Su'ya

Kimilerini aramızdan aldılar
Kimileri zindanda çürüdü, idam edildi
Ama Su'da nehir gibi güzel ve ferahdılar
Su'yla yine aramızdaydılar
Temiz ve aydınlıktılar.
Coşturdu bu Su bizi...

Onu her anışımda
Bir duru su boşalır gibi olur içime
Ruhi Su'ların bıraktığı miras
sınıfımızın türkü türkü coşkusu.

Serdar Göksu

Che savaşıyor

8 Ekim Küba devriminin kahramanı Che Guevara'nın 23. ölüm yıldönümüdür. Türkiyeli komünistler olarak Che Guevara'yı sevgi ve saygıyla anıyor, adını devrim savaşında yükselterek yaşatacağımıza and içiyoruz.

Aslen Arjantinli bir doktor olan Che; Küba devrimin lideri Castro ile dünya devrimcilerinin tanıdığı büyük enternasyonal devrimcilerdendir. Che'yi unutulmaz yapan, dünya devrimcilerini derinden etkileyen yanı, onun proleter enternasyonalist bir ruha sahip olmasıydı.

Dünya burjuvazisi ve dünya oportünizmi, devrim ve komünizm düşüncesinin, işçi emekçi yığınların sıkı sıkıya sahip çıktığı devrimci liderlerin azılı düşmanıdır. Nitekim, Che Guevara'yı bulmak ve onu "yer yüzünden silmek" için çok uğraştılar Sonunda, CIA Boliya'da Che'yi haince öldürdü.

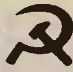
Böyle yaparak, milyonların kalbinde yeretmiş bir devrimciden kurtulacaklarını sandılar. Ama büyük yanılgı içine düştüler. İşçi sınıfı önder yiğitlerini hiçbir zaman unutmaz. Che bugün milyonların değil yüz milyonların kalbinde yaşıyor.

Bugün, devrimci liderlerin adlarını, savaşımlarını şekilsizleştirek yoketmeye çalışıyorlar. Buna karşın Türkiye devrim savaşında da Che'yi yaşatmak enternasyonalist bir görevdir.

Biz de öyle yapacağız. Burjuvaziye ve oportünizme karşı, komünist görüşleri ve liderleri gözümüz gibi koruyacak, onları kavgamızda yaşatacağız.

Selam olsun dünya hakları için savaşanlara!

Ernesto'ya bin selam!

DUYURU

Geçtiğimiz günlerde toplanan Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi olağan toplantısını yaptı.

MK toplantısında, geçmiş dönem (Haziran 1990-Eylül 1990) çalışmaları üzerine Merkez Komitesi Sekreterliği'nin (MKS) değerlendirmesi görüşüldü ve onaylandı.

MK'nın üzerine yoğunlaştığı gündem maddesi, merkez organın bu sayısında da karar olarak yayınlanan, "yayına dönük eğitim seferberliği" ve bu "seferberliğin" nasıl yapılacağı konusu oldu.

Şubat 1990'da yayınlanan Merkez Komitesi *Durum Değerlendirmesinde,* "Dünya sosyalist sistemi hızlı bir çöküş, dünya komünist hareketinin hızlı bir çözülme içinde" olduğu vurgulanıyordu. Durum değerlendirmesi, dünya kapitalist sisteminin sistemsel bir bunalıma girmekte olduğunu ve dünyada bugün bir gericilik ve karşı-devrim döneminin başladığını vurguluyordu.

Bu durumdan çıkılması için alınması gereken tutumu MK *Durum Değerlendirmesi* şöyle belirlemişti:

"En başta Marksizmi geliştirmeden bu durumdan çıkılamaz... Marksizmi ilerletmek en başta Marksizmi daha iyi öğrenmekle bağlıdır... Gelişmeler ideolojik çalışmaya birinci sırada önem vermeyi gerektiriyor... Partide ideolojik görevler yüklenmiş olan dar kadroyu genişletmek, yatkın yoldaşları ideolojik çalışmaya koymak... Ulaşmak istediğimiz kesimler için, çıkarabildiğimiz kadar çok yayın çıkarmak..."

Temmuz 1990'da yayınlanan 1990-91 Örgütsel Stratejisi de odaklaşılması gereken beş ana nokta sayıyordu. Bu odakların ikisi, "basın, yayın, dağıtım alanında yoğunlaşmak" ve "eğitim" idi. Bu maddeler, Şubat 1990 Merkez Komitesi *Durum Değerlendirmesinin* sonuçlarını yineliyordu.

Dünyada yaşanan büyük dönemeci ve yukarıda geçirilen sonuçları dikkate alan Merkez Komitesi, önümüzdeki dönemin çalışmasında *ana halkayı* ideolojik mücadeleyi yükseltmek olarak karar altına alındı. Kararın nasıl uygulanacağına ilişkin biçimlerini görüşüp saptadı.

Merkez Komitesi, bu kararın, ideolojik alanda partimize önemli bir adım attıracağına, tek tek yoldaşlarımızı da Marksizmi öğrenme yönünde ilerleteceğine ve sonuca yönelik ürünler vereceğine ve partimizin bir bütün olarak bu seferberliğin sonucundan kat kat güçlenerek çıkacağına inanıyor.

Merkez Komitesi, tüm parti örgütlerini yayına dönük eğitim seferberliğini üstün başarıyla hayata geçirmek için üstün bir enerjiyle çalışmaya çağırıyor.

Yaşasın komünizm!

TKP Merkez Komitesi
Ekim 1990

Geçmiş dön m çalışmalar üzerine MKS değerlendirmesi Haziran-Eylül 1990

Haziran 1990'da yapılan Merkez Komitesi Toplantısı 1989-1990 Örgütsel Stratejisi'ni değerlendirmiş ve 1990-1991 Örgütsel Stratejisi'ni kabul etmişti.

1990-1991 Örgütsel Stratejisi şu beş noktayı partimizin çalışmasının odak noktaları olarak belirlemişti:

1. Mali alanda yaratıcı ve sonuç alıcı çalışmak.
2. Örgütlenmeyi yükseltmek, parti dokusunu sıkılaştırmak.
3. Basın, yayın, dağıtım alanında yoğunlaşmak.
4. Eğitim.
5. Uluslararası ilişkileri artırmak.

Geçtiğimiz dönemde bu beş ana alanda belirli çalışmalar yapılmıştır.

1. Mali alanda henüz yeni kaynaklar yaratılamadı, ancak örgüte düzenli katkı yapacak bazı girişimler yapılmış durumdadır. Mevcut parti işletmelerinin daha verimli işletmeler olabilmeleri için önemli adımlar atılmıştır. Bu adımların başarısı, önümüzdeki dönem çeşitli alt yapılarda yapılması planlanan yenilenmeleri çabuklaştıracaktır.

Geçtiğimiz dönemde örgütün 14. Taarruzu başlatıldı, sürüyor. Son MK toplantısında örgütün borçlarının kapatılmasının bu yıl başarılı bir taarruz ile mümkün olduğu vurgulanmıştı. Ancak yeni başlayacak olan yayın çalışmaları önemli yeni mali yükümlülükler getirmektedir. Bu nedenle, borçlarımızın tamamı ilk planlanan dönemde kapatılamayacak, ama her ay az da olsa bir miktar borç ödemesi yapılarak, borçların daha uzun bir dönemde kapatılması sağlanacaktır.

2. Son MK'dan bu yana Türkiye'de örgütlenme alanında bir toparlanma ve örgütlenmeyi yükseltme dönemi yaşandı. Marmara yöre komitesi kuruldu. Ege'de İzmir dışındaki bölgelerde parti örgütleri ortaya çıktı ve çalışmaya başladı. Ege örgütü gençlik çalışmasını başlattı. Marmara, Ege, Çukurova'da yeni yoldaşlar kazanıldı. Yeni alanlara daha cesurca girilmeye başlandı. Bursa son günlerin yeni açılan alanı oldu. Marmara önemli bir alanda, kültür çalışmaları alanında güçlü bir sıçrama yaptı. Avrupa'da da yeni yoldaşlar kazanıldı. İngiltere örgütü yeniden reorganize ediliyor. Fransa örgütünün çalışmalarında belli oranda düzelme oldu. Türkiye'de eski partililerden yeniden aktif görev isteyen ve alan yoldaşlar var. İstanbul basım alanı geçen dönem yaşadığı operasyondan sonra hızlı bir biçimde toparlandı. Yeni yayın dönemine yüksek moralle giriyor. MKS çalışmalarında, yapılan kadro aktarımı nedeniyle bir düzelme oldu. MKS içindeki işbölümü daha iyi bir duruma geldi. Teknik büro kadro ile güçlendirildi ve yeni kadroya eğitim verildi.

Geçtiğimiz dönemde olumlu çalışmaların yanında yine bazı olumsuzluklar da yaşandı. Gençlik alanında asıl olarak yöneticisinden kaynaklanan bozukluk bu alandaki çalışmayı uzun bir süre tıkadı. Bir bölgede polis operasyonu sonucunda parti çalışması minimal düzeye indirildi. Marmara'da yayın dağıtımında ciddi sorun var. Türkiye örgütlerinin tümünde de yazılı rapor verme alışkanlığı yerleşmedi.

Yazılı rapor sisteminin oturmayışı MKS'nin denetleme ve yönlendirme görevini düzgün yapmasını engelliyor. MKS çalışmaları henüz istenilen noktaya ulaşamadı. Daha planlı, daha ısrarlı iş takip eden, daha hızlı sonuç almaya yönelen bir çalışmaya ihtiyaç duyuluyor.

Yeni kurulan Marmara Yöre Komitesi'nin örgütlülük düzeyini yükseltmesi gerekiyor. Yayın dağıtımı en önemli sorunlardan biri olarak sürüyor. Taarruzu yığınsal açık bir toplantıyla partinin kuruluş yıldönümünü de kutlayarak kapadılar ama henüz taarruzun sonuçlarını toparlayamadılar.

Ege örgütünde canlanma var. Bu, merkez organa gelen mektuplardan da yansıyor. Ama Ege örgütü de henüz taarruz çalışmalarını tamamlayamadı. Önlerine hedef olarak konan, yöredeki canalıcı işletmede henüz örgütlenemedi.

İstanbul yayın alanının yeni yayın çalışmalarını aksaksız götürebilmesi için kadroya ihtiyacı var.

Türkiye illegal basımın kadro ihtiyacı sürüyor.

3. Basın, yayın, dağıtım alanı önümüzdeki dönem tüm gücümüzle yoğunlaşacağımız alandır. Yeni teorik çalışma ve legal siyasal yayınlar çıkarma çalışmaları başladı. Bu işlere yönelik kadrolar ve konular belirlendi. Yayın çalışmaları, *"yayına dönük eğitim seferberliği"* belgisi altında tüm parti örgütlerini ürüne yönelik çalışmaya sokacak biçimde örgütleniyor.

4. Geçtiğimiz dönemde eğitim çalışmaları parti toplantılarının gündemlerinden kaydı. Günlük işlerin basıncı altında yönetici yoldaşlar bu ana halkayı gözden kaçırdı. Bir komünistin parti yaşamında eğitimin tuttuğu yer adeta unutuldu. Bu durum bazı örgütlerimizde çok net görülüyor. Yeni dönemde başlıyacak olan eğitim seferberliği bu zaafımızı süratle gidermeye yönelik olarak da hazırlanıyor.

Geçtiğimiz dönemde Türkiye'den bir yoldaşa temel eğitim, ayrıca 5 yoldaşa da teknik eğitim verildi.

5. Geçtiğimiz MK'da alınan karar uyarınca "uluslararası ilişkiler bürosu" kuruldu. Geçtiğimiz dönemde bu alanda yapılan en büyük ilerleme, Kübalı yoldaşlarla ilişki kurmak oldu.

Son Ortadoğu olayları konusundaki görüşlerimizi içeren MK bildirisi Amerikalı yoldaşların isteği üzerine, merkez organlarının Eylül sayısında yayınlandı.

Değerli yoldaşlar geçtiğimiz 3 aylık dönemin çalışmalarını özetleyen raporumuzu sunduk. Önümüzdeki MK'ya kadar eksiklerimizi gidermeye çalışıp, örgütü daha iyi yönlendiren bir MKS olarak karşınıza gelme hedefindeyiz.

Yoldaşça saygılarla.

Merkez Komitesi Sekreterliği

Yayına d"nük eğitim s ferberliği üzerine karar

Değerli yoldaşlar,

Önümüzdeki çalışma döneminde partimizin yürütmesi gereken yayın ve eğitim çalışmalarının önemini kavramak ve ana hatlarını çizmek için dünya, Türkiye ve partimizin durumunu bir arada ele almak gereklidir. Bu nedenle partimizin değerlendirmelerini ve belirlenen örgütsel görevlerimizi hatırlayalım.

İçine girilen yeni durum üzerine partimizin değerlendirmeleri ve temel siyasal ve örgütsel görevlerin ana hatları, kış MK toplantısında kabul edilen "Durum Değerlendirmesi" ve yaz MK toplantısında kabul edilen "1990-91 Örgütsel Stratejisi" belgeleri ile belirlenmiştir.

"Durum Değerlendirmesi" dünya çapında ortaya çıkan yeni durumu şöyle belirlemiştir:

1. Dünya sosyalist sistemi hızlı bir çöküş, dünya komünist hareketi hızlı bir çözülme içindedir.

2. Bu çöküş, Marksizmin iflası değil, Marksizmi uygulamayanların iflasıdır. Ancak ortaya çıkan karşı-devrimdir. Faturayı sosyalist ülkeler işçi sınıfı ödemektedir. Bu durum dünya açısından da bir karşı devrim ve gericilik dönemi getirmiştir.

3. Sosyalist sistemdeki çöküş, emperyalist sistemin iç dengelerini de bozmuş, emperyalistler arası rekabeti keskinleştirmiştir.

4. Bu çöküşün etkileri ve burjuvazinin yoğunlaşan ideolojik saldırısı geniş yığınların bilincine sindikçe, devrimci hareket de dünya çapında bir bunalım yaşayacaktır. Yığınların savaşımının öncülüğünü kazanma zorlaşmıştır. Önümüzdeki dönemde bir yıpratma savaşı içine gireceğiz.

5. Dünya kapitalist sistemi de son yıllarda bir genel şistemsel bunalıma girmektedir. Önümüzdeki dönemde dünya çapındaki gelişmeler, bir yanda sosyalist sistemin çöküşü ve karşı devrim, öte yanda kapitalizmin girmekte olduğu bunalım eksenleri arasında belirlenecektir.

"Durum Değerlendirmesi"nde Türkiye'de durum şöyle ele alınmıştı:

1. Türkiye için dış etkilerle iç dinamik açısından büyük bir fark doğmaktadır. Türkiyenin zaten bıçak sırtında duran istikarı hızla bozulmaktadır. Sınıf mücadelesinin nesnel koşulları yükselmektedir.

2. Ne var ki, ülke içindeki bu durum, komünizmin dünya halklarının gözünden düşürüldüğü bir noktada ortaya çıkmaktadır. Komünistlerin mücadelenin öncülüğünü kazanması zorlaşmaktadır.

"Durum Değerlendirmesi" yıpratma savaşı koşulları altında bile partimizin güçlenmesinin olanaklı olduğunu gösterdi ve önümüzdeki dönemde partinin dört ana görevini şöyle belirledi:

1. Gelişmeler ideolojik çalışmaya birinci sırada önem vermeyi gerektirmektedir. Marksizmi daha iyi öğrenme ve bu temelde Marksizmi en ortodoks biçimde savunma ve geliştirme can alıcı görevimizdir.

2. Mali kaynakları yıkılmaz hale getirmeliyiz.

3. Ulaşmak istediğimiz kesimler için çıkarabildiğimiz kadar çok yayın çıkartmalıyız.

4. Dışımıza açılmalı, uluslararası düzeyde ve ülke çapında yoğun ilişkiler kurmalıyız.

Öte yandan dönemin özellikle istediği pratik çalışmalarda esneklik, alışılmış kalıpların dışına çıkabilen, yığın psikolojisini dikkate alan aktif çalışma ile, kadrolarımızın taktik esneklik yönündeki eksikleri arasındaki çelişkiye de dikkat çekilmişti.

"1990-91 Örgütsel Strateji" ise örgütsel görevleri iki ana noktada özetlemişti: Mali kaynak yaratmak ve örgütlenmek. Bu ana hedefe yönelik çalışmada beş noktada odaklaşmak gerektiği belirlenmişti:

1. Mali alanda yaratıcı ve sonuç alıcı çalışmak,

2. Örgütlenmeyi yükseltmek, parti dokusunu sıkılaştırmak,

3. Basın, yayın, dağıtım alanında yoğunlaşmak,

4. Eğitim,

5. Uluslararası ilişkileri artırmak.

Öte yandan kadrolarımızın zayıf yanları arasında iki önemli noktaya dikkat çekilmişti:

1. Eğitim, teorik birikim, ideolojik birörneklik eksiği var,

2. Son dönemde hızla ve çok sayıda kazanılan yeni üyelerde örgüt kültürünü özümseme açığı var.

Bu belgelerin yayınlanmasından bu yana geçen zaman içinde dünyada ve ülkemizdeki gelişmeler bu temel belirlemelerin doğruluğunu defalarca kanıtladı.

Partimiz, "Durum Değerlendirmesi" ve "Örgütsel Strateji"de belirlenen temel görevler yönünde önemli başarılar kazanan bir çalışma yürüttü. 14. Özveri Taarruzu'nun başarısı ile, mali sorunun yükü büyük ölçüde hafifletilmiştir. Örgütsel alanda, ağır polis baskısına karşın, hem kadro sayımız, hem de örgütlendiğimiz alanlarda artış sağlandı.

Öte yandan pratik çalışmaların ağır yükü altında, ideolojik çalışma ve eğitim yönünde gerekli adımlar henüz atılamadı. Partinin dokusunu sıkılaştırma yönünde eğitimin sağlayacağı avantajlar kullanılamadı.

Yürükoğlu yoldaşın partimizin 70. kuruluş yıldönümünde yaptığı konuşma vardığımız bu aşamanın getirdiği görevleri ele almıştır. Bu konuşmada özellikle vurgu yapılan iki noktayı hatırlamakta yarar vardır:

1. Günümüzde Leninci bağlaşıklık siyasetinin önemi artmıştır. Bu siyasetin uygulanması için ilkelerden ve teoriden ödün vermeyen, ve yığınların bilincini yükseltmeye yönelik uzlaşmalar, yani taktik esneklik zorunludur.

2. Bu siyasetin uygulanmasında ciddi bir engel kadromuzda varolan taktik esneklik eksiğidir.

Yoldaşlar,

Ortamın bizden istediği görevler ve örgüt-kadro yapımızın sorunları ile birlikte geldiğimiz noktada ideolojik çalışma, eğitim ve yayın alanlarında yapmamız gerekenler nelerdir?

Genişleyen olanaklarımız temelinde, yayın alanında önemli atılımların eşiğindeyiz. Ancak geniş ve yaygın bir yayın çalışması, bunları düzenli olarak besleyecek yazı üretmeye yönelik bir örgütlenme gerektirmektedir.

Öte yandan kadromuzda taktik esnekliği geliştirme, bilimsel bilgi birikimini geliştirme gereklidir. Bunun için yoğun eğitim çalışması gereklidir.

Bugünkü olanaklarımız içinde, bu iki alandaki çalışma birleştirilerek, ürüne yönelik eğitim çalışması olarak örgütlenmek zorundadır. Bu çalışma, iyi planlanmış bir merkezi yönlendirme altında, önceden belirlenmiş tarihlere uyarak düzenli bir çalışma olmak zorundadır. Kollektif çalışmanın gücü ile bu yoğun çalışmayı bir yıl sürdürerek, tüm parti kadrolarımızı eğiterek yepyeni bir niteliğe ve bu çalışmanın yaratacağı çekim gücüyle çok daha geniş bir niceliğe ulaşabiliriz.

Bu nedenle taarruzun bitiminin ardından parti çalışmalarının ana ekseni, yayın alanında ve ideolojik çalışma ile eğitim alanında görevleri birbiri ile uyumlu, yoğun, hızlı, verimli ve odaklaşmış bir biçimde başarmaktır. Bu çalışmaya kısaca *yayına dönük eğitim seferberliği* diyoruz.

Bu çalışmanın odaklaşacağı ana hedefler şunlardır:

1. İllegal Merkez Organ, ve legalde, okuma alışkanlığı olmayan ya da az olan işçi emekçilere yönelik onbeş günlük dergi, iki ya da üç ayda bir çıkan teorik dergi, görüşlerimizi toparlayan kitap ve broşürler için yeterli yazı üretmek,

2. Önümüzdeki dönemin temel siyasal gereksinimi olan Leninist bağlaşıklık siyasetini izlemede kadromuzun temel eksiğine karşı bilimsel bilgi temelini genişletmek,

3. İdeolojide ve örgüt kültüründe birörnekliği geliştirerek ve teorik birikimi yükselterek parti dokusunu sıkılaştırmak,

4. Bu çalışmaya sempatizanların en geniş ölçüde katılımını sağlamak, onların yetişme hızını yükseltmek ve kadro kazanmayı hızlandırmak.

Bu hedefleri gerçekleştirmek için yapılması gerekenler şunlardır:

1. Temel ideolojik görüşlerimizin derlenmesi temelinde broşürler, ya da yazılar hazırlamaya yönelik, kişisel ya da gurup çalışmaları,

2. Yerel örgütlerin önlerindeki sorunların incelenmesi ve görüşlerimizin bu sorunlara uygulanması temelinde hücre ve gurup çalışmaları.

3. Legal yayınları haber ve fotoğrafla beslemeyi temel amaç alan, her yoldaşın katılacağı, kişisel sorumluluk ve hücre temelinde yaygın ve yoğun çalışma.

4. Türkiye devrimci hareketinin tartışmakta olduğu konuların ve klişe olarak kullanılan kavramların Marksist anlayışla derinden kavranmasına yönelik eğitim ve yazı çalışmaları. Kadromuzu bu konularda donatmaya ve tartışmalarda aktif yer almaya yönelik gurup ve hücre eğitimleri.

5. Kadromuzun Leninist bağlaşıklıklar, taktik esneklik konularında eksiklerini gidermeye yönelik temel eğitim çalışması: tüm kadromuzun eşzamanlı/paralel olarak yapacağı dar gurup çalışması ve seminerler biçiminde örgütlenebilecek. Taarruzun hemen ardından başlanacak Lenin okuması: *Ne Yapmalı, Sol Komünizm.*

6. Görüşlerimizi geliştirmeye, yeni açılımlar getirmeye yönelik araştırma temelinde çalışmalar. Kişisel ya da küçük gurup çalışmaları.

Yayına dönük eğitim seferberliğinin başarısı, örgüt çalışmasını bir bütün olarak daha da iyileştirme ile bağlıdır. Bu çalışmanın üstün başarı, tüm zorluklara karşın odaklaşmayı bozmadan, planlı ve sistemli çalışmadan geri kaymadan, elbirliğiyle var gücümüzle çalışarak sağlanabilir. Yıpratma savaşından zaferle çıkabilmek için komünistler inanç, kararlılık ve çalışkanlık ile *yayına dönük eğitim seferberliğini* başarmak zorundadırlar.

Yayına dönük eğitim seferberliğini uygulama biçimi üzerine

Yayına dönük eğitim seferberliğinin uygulama biçimini tartışan MK şu kararları aldı:

1. Başta MK üyeleri ve MK bürolarında çalışan yoldaşlar olmak üzere, her komite, büro ve yoldaş bir yazı konusu üstlenecek.

2. Belirlenmiş konuların yoldaşlara ve hücrelere dağıtımı, yoldaşların teorik birikimi dikkate alınarak MKS ile eşgüdümlü çalışacak bir büro tarafından yapılacak. Aynı büro alınan görevlerin yerine getirilmesini denetleyecek ve yönlendirme işlevini de üstlenecek. Türkiye'de çalışmayla bağ MKS üzerinden yürüyecek.

3. Konusunu alan her yoldaş, görev aldığı tarihten itibaren 15 gün içinde, taranması gereken yazılar ve okunması gereken kaynaklar listesini büroya sunacak.

4. Bundan sonraki 15 gün içinde ana fikir ve yazı planını içeren bir özeti (sinopsis-abstract) büroya sunacak.

5. Bu özetlerin hazırlanmasıyla birlikte büro ile görüşmede çalışmanın sonul hedefi (kısa yazı-uzun yazı-derleme broşürü-broşür-kitap) üzerine karar verilecek. Bazı konular birden fazla biçim içinde de sunulabilir.

6. Sinopsislerin büroya sunulmasından sonra bir ay içinde ilk taslaklar büroya getirilecek. Bundan sonra, ürünün ortaya çıkmasına dek bir zaman sınırı yoktur. Konunun sonuçlandırılması, konunun ağırlığına, ayrılabilen çalışma zamanına ve yoldaşın yetişkinlik düzeyine bağlıdır.

7. Özellikle alıntı yapılan kaynakların dökümünün düzgün yapılmasına, olanaklı ise yazının bilgisayarda ya da daktiloda yazılmasına çalışılacak.

R.Yürükoğlu

"Özeleştirinin allahı" değil, yoğun bir öğr nm süreci

Bugün hangi noktadayız, kısaca ele almak istiyorum.

Dünyadaki büyük dönemeci biliyoruz, sosyalizm yıkıldı. Sosyalist ülkelerin yıkılmasıyla emperyalistler arasındaki çelişkiler hızla keskinleşiyor. Paylaşım savaşları yeni bir dalga halinde geliyor.

Yetmiş yıldan sonra sosyalizmin böyle çöküşü çok konunun da yeni baştan ele alınıp incelenmesini dayatıyor. Yoksa bu sosyalist ülkeler çöktü diye sosyalizm çökmeyecek. Çünkü sınıf mücadelesini "yaratan" Marks, Engels, Lenin değil. Marksizm değil sınıf mücadelesini "yaratan". Onları yaratan sınıf mücadelesi.

Türkiye'ye baktığımız zaman çeşitli açılardan karışık bir durum görüyoruz. İşçi sınıfının militanlığı yükseliyor. Önümüzdeki günlerde yığınsal grevler olasılığı var. İşçi sınıfı başında bir lider parti olmadan yapabileceğinin en yükseğini yapıyor. Bundan daha fazlasını beklemek olacak şey değil. Sınıfımızın kendiliğinden mücadelesi Türkiye'nin bugüne kadar görmediği boyutlarda gidiyor.

Sol hareketin, o liderlik yapma iddiasını taşıyan sol hareketin durumu ise içler acısıdır. Bölük pörçük, çok az kişinin okuduğu çok sayıda yayın çıkıyor. Çoğunluğu birlik esnafı. Birlik sözcüğü üzerinden yaşıyor. Onunla ononbeş kişi çevresine toplayıp "birlik görüşmelerinde" elinin daha güçlü olmasını istiyor. Ama ortada yapılan bir iş yok. O yayınların pek çoğu da görüşlerimizi şurasından burasından alıyor, kendilerinin gibi sunuyor. Gerçekten sınıf mücadelesi ne kadar umut verici ise devrimci hareketin durumu da o kadar kötüdür.

Bu ortam üzerinde, mali krizi de atlattıktan sonra, durup düşündük ve şöyle bir sonuca vardık: Türkiye ortamını yayınlarla sel gibi basmak gerek. Bunu yapabilirsek biz bu işi çözeriz.

Yayınları sel gibi akıtmak dediğimiz zaman iş sonunda geliyor, yazacak kadro sorununa dayanıyor. Partinin güçlü olduğu yanlar var ama kadro yönünden bolluk içinde değiliz. Önümüze koyduğumuz hedef de çok büyük bir hedef.

Hedefi-görevi bize dayatan Türkiye'nin koşulları. Bu, Türkiye'nin istediği. Olanaklarımıza baktığımız zaman orada birdenbire sıkışıyoruz. Basın yayının kadrosu, insan sayısı, istediğimiz çapta bir yayın çalışmasının altından kalkabilecek düzeyde değil. Ama yayınların çıkması da zorunlu. Biz hiçbir zaman "ayağını yorganına göre uzat" mantığıyla davranmadık. Yorganı ayağımıza uydurmaya çalıştık. Burada da bunun yolu şu oldu: Bu yayınları çıkartmak zorunlu. Basın yayında bunları yapacak insan sayısı yok. O zaman tüm partiyi, yayınları destekleyecek bir çalışma içinde örgütlemeliyiz.

Daha çözecek çok pratik sorunumuz çıkacak. Ama çözeriz. Bugünün ana meselesi bilgimizi artırmaktır.

Bir örgüt nasıl güçlenir? Güçlenmek, son çözümlemede büyümektir. Bir örgüt nasıl büyür? Ya rüzgar o örgütten yana esiyordur, sen hiçbirşey yapmasan insanlar gelir. Konjonktür insanları örgüte akıtır. Partimizin 1973 atılımını yaşamış olanlar bilirler, en yeteneksiz birinin sekreter olduğu örgüt bile hızla büyümüştü. Böyle bir ortam olur, büyürsün. Ya da, teke tek çalışmayla, insanlar üzerinde saygı uyandırarak, bilginle görüşünle onların kafasını açarak üye kazanabilirsin. Bugünkü durumda asıl olarak kişi kişiye, inandırma yoluyla örgütü büyütebilmekteyiz.

Nasıl yapabilirsiniz bunu? Teke tek ilişkilerde ana sorun, insan kazanacak bir formasyon sahibi olmaktır.

Belki ağır gelecek ama çok yoldaşımız partiye insan kazanamaz. Kanıtı da var. Kim, kaç üye kazandı, bir düşünsün.

Çok yoldaşımız yıllardır tek bir insan kazanamamıştır. Çünkü gazete bile okumuyor. Bırakın teorik okumayı, gazete bile okumuyor, manşetlere bakıyor yalnızca.

Kaldı ki, komünist için gazete okumak yaşamsal önem taşıyan birşeydir. Ve komünist gazeteyi sokaktaki adam gibi okumaz. Tüm gazeteleri döküp, birbirleriyle paralellik kurarak, oradaki bir satırla, buradaki bir satırı birleştirerek, açıkca söylenmemiş gerçekleri yakalamaya çalışır. Ve de dikkatle okunursa, düşmanın taktiklerinin çoğunluğu o gazete sayfalarında gizlidir. Ama, "gazete okur gibi" okumak değil.

Bir küçük anımı anlatayım. Ege'de bir N. Abla vardı. Eski partili, sonradan partiyle bağları kopmuş. 1965'lerde İzmir'e gittiğimde onun evinde kalırdım. Kendime komünist diyordum ama komünistliğin ne olduğunu bilmiyordum. O kadın, aktif mücadeleden uzaklaşmış bile olsa, komünistti. Bir komünist nasıl gazete okur, ilk kez onda gördüm ve çok şaşırdım. Beni çok etkilemişti. Tüm gazeteleri seriyordu. Bir gazeteyi okuyup bitirip ötekine geçmiyordu. Örneğin bir konu, diyelim Demirel bilmem ne söylemiş, tüm gazetelerde yalnızca o konuyu okuyor ve notlar alıyor. Ondan sonra bir başka konu. Tüm gazetelerde yalnızca o konuyu okuyor. Ve şöyle bağlardı: "Görüyor musun, burada böyle, burada böyle yazılmış, demek ki bunlar şunu yapmak istiyorlar". Yanlış ya da doğru sonuç çıkartmak bize bakar ama o sonuçlar gazete sayfalarının içinde vardır. Ve de gazete okumak işin ABC'sidir. Daha gazete okumayan yoldaşlarımız var. Nasıl insan kazanacağız? Bu durumu değiştirmeden parti örgütünü güçlendiremeyiz. Bunu değiştirmeden önümüze koyduğumuz büyük yayın hedefini gerçekleştiremeyiz.

Biliyorum, bazılarınız ciddi olarak bilgisini ilerletmeyi istiyor, bazılarınız korkuyor, "yapabilir miyim bu kadar işin arasında?" diyor. Ama şunu herkes iyi niyetle koyuyor ki, bu iş bilgi olmadan yürümez.

Bilgi olmayınca ne oluyor yoldaşlar? Son aylarda üzerinde durmaya, eleştirmeye başladığımız, yukarıdan aşağıya indikçe büyüyen bir şekilde sekterlik, keskinlik, hoşgörüsüzlük, katılık, sertlik. Ve bunlar "erdem" diye ortaya çıkıyor. "Devrimci adam sert ve kesin olur" vb. Tüm bu yanlışların nedeni bilgi yetersizliğidir. Bilgisizlik. Eski sözcüğüyle, "cehalet". Daha iyi anlatıyor. Bilgisizlikte insana o kadar koyan bir anlam yükü yok, ama cahillik deyince insan kızıyor. Partimizde cehalet var!

Örgütün bugünkü yetersizliğinin temel nedenlerinden biri budur. Bunda hepimizin suçu var. Tabii en büyük suç yöneticidedir, bizlerdedir. Ama suçlu arayıp mahkemeye vermiyoruz. Bir yanlışı değiştirmeye, bir eksiği gidermeye uğraşıyoruz.

İmam Caferi Sadık'in bir sözü var, çok ilginç. Pek çok yoldaş dürüstçe kendini bu sözde görecektir. Şöyle söylüyor: "Dinlemeden yanıt vermek, anlamadan karşı çıkmak ve bilmediği şey hakkında hüküm vermek cahilin sıfatlarındandır." Bu, hepimizin sık sık içine düştüğü bir durum değil midir?

Tabii bu bilgisizliğin getirdiği bir katılık, hoşgörüsüzlük, keskinlik kaçınılmaz oluyor. Çünkü bilgisi az olan insan, nasıl derler, sanki bir kuyunun içinde yaşıyordur. O kuyu, küçücük bir kuyu. O kuyunun taşlarından başka birşey göremiyordur o insan. Tüm dünya, herşey o kuyunun taşlarıdır. Ama bilgi edinmeye başladığın zaman kuyudan çıkıyorsun, düz yolda da gitmiyorsun, dağın tepesine doğru tırmanmaya başlıyorsun. Kuyudan çıkınca ağaçları, canlıları, karşı tepeleri görüyorsun. Dağın tepesine doğru çıktıkça, tepelerin ardındaki ovayı da görüyorsun, nehiri de görmeye başlıyorsun. İyice tepeye çıktığın zaman, ufkun her yanını görüyorsun. O zaman şunu anlıyorsun, benim dışımda koca bir dünya, sonsuz bir evren var. Bildiklerim, bilmediklerim yanında çok küçüktür.

Bu noktaya varan insan daha da bilgiye susamıştır. Bilgisi arttıkça insan, insani ilişkilerde yumuşaklaşır, alçak gönüllü, hoşgörülü olur.

Biz kendimizi düzeltmeye çalışıyoruz. Öte yanda tüm Türkiye devrimci hareketi daha kötüsüyle böyle. Bunu da biliyoruz ama bu bilgi bizi rahatlatmıyor. Başkasının daha da kötü durumda olması bizi rahatlatmıyor, biz olmamız gereken gibi değiliz. İlk başladığımızda böyle değildik. Şimdi o düzeye inmiş gibiyiz, yeni baştan toparlanıp ayrılmamız gerekiyor.

Geçenlerde bir yoldaş bir anısını anlatıyordu. 1974 yılında bir tanıdığı hapisten çıkmış, karşılaşmışlar, biraz hoş-beş, hapisten çıkan şöyle demiş: "Arkadaş bir özeleştiri yapacağım, özeleştirinin allahını göreceksiniz!" Alçakgönüllülüğe bakın! Özeleştiri yapıyor, "yanlış iş yaptım" diyecek ama onun da "allahını göreceksiniz". Bugün 1990'dayız, Türkiye devrimci hareketi bu zaafını aşabilmiş değildir. Aynı kibir, aynı tafrayla gidiyoruz. Ama sokaktaki insan bunlarla gelmez ki. Örgüt disiplini kibiri tafrayı bir yere dek çektirir de, sokaktaki adam neden çeksin? Ona kendimizi sevdirmeden, inandırmadan olur mu? Olmadığı için de, kendine devrimciyim diyen insan sayısı milyonlarla ölçülüyorken devrimci örgütlerin tümü de son derece cılız kalmıştır.

İşte, eğer bugün düşündüğümüz gibi bir çalışma yürütebilirsek, bu hem tek tek tüm üyelerimizin eksiklerini düzeltip yeni insanlar kazanabilecek düzeye gelmelerini sağlayacaktır. Hem de belki rüzgarın partimizden yana dönmesini sağlayarak güçlenmenin asıl ve büyük yolunu açacaktır.

Biz yukarıdaki gibi bir "özeleştiri" yapmıyoruz, yoğun bir eğitim çalışmasına gireceğiz. Bugünün komünistliği budur. Kimimiz iyi, kimimiz vasat yapacağız, kimimiz yapmayacak, sıkılıp gidecek, önemli değil. Mutlaka yapacağız. Bu eğitim çalışmasını nasıl yürüteceğiz?

Çalışmayı üç düzeyde götüreceğiz. Çamaşır yıkamak, yemek yapmak, işte çalışmak dışında partiye verebildiğimiz zamanın büyük çoğunluğunu bu kendimizi yetiştirme çalışması alacak. Hatta çok sayıda yoldaş için tümünü alacak. Çok sayıda yoldaş var, onlarla tek tek konuşup söyleyeceğiz. Onlar için partiye verebildikleri zamanda eğitimden başka hiçbir şey istemiyoruz.

Birinci düzey, hücrede sekreterler eliyle yürüyecek olan siyasal gelişmelerin görüşülmesi. Bir çeşit siyasal eğitim. *İşçinin Sesi*'nin önemli yazıları ve son haftanın olayları.

İkincisi, Lenin'den iki kitabı mutlaka bu kış tüm parti okuyup bitirecek. Taarruzdan sonra başlayacağız. *Sol Komünizm* ve *Ne Yapmalı*. Çünkü yoldaşlar, Türkiye'nin bugünkü durumu, bu iki kitabın birleşmesinden varılacak bir sonuçtur. Ne *Sol-Komünizm* döneminin ağır ödün siyaseti, ne de *Ne Yapmalı*'nın ödünsüz ortamı geçerlidir bugün Türkiye'de. Türkiye siyasetinde bugün ikisinin de önerdiği bazı motiflerin bir bileşimi gerekiyor. Bu iki kitabı iyi okuduğumuzda iki kitabın da hangi yönleri bugün Türkiye'ye geçerlidir, onları süzeceğiz ve bir sonuç çıkartacağız. Bu bize sekterlikle mücadelede de büyük bir destek verecektir.

Nasıl yapacağız bu okumayı? Her bölgede yetişkin bir yoldaş (çoğu yerde yöre ya da bölge sekreteri) komiteye ve sekreterlere eğitim verecek. Ondan sonra sekreterler kendi hücrelerinde aynı konuda aynı eğitimi verecekler.

Burada istediğimiz birşey var. Her eğitim görüşmesinin başında eğitimci yoldaşın söz konusu bölümün en önemli fikirlerini birkaç söz ile sorması gerekir. Herkesin o toplantı öncesi bilgisi böylece saptanacak. Eğitim sonunda, ayrılmadan, eğitimci aynı soruları bir daha soracak. Ve herkes o günkü eğitim içinde aldığı yolu kendisi görecek. Bu son derece önemlidir. Zaman boşa gitmedi. Birkaç saat önce bilemediğim soruyu belki az, belki çok ama biliyorum. Aynı şeyi sekreterler kendi hücrelerinde yapacaklar. Soruyu bir dersin başında, bir dersin sonunda soracaklar.

Üçüncüsü ki, tüm çabaların amacı olan şey, *yayına dönük eğitimdir.*

Bu çalışmanın kapsamı ve nasıl yürüyeceği hakkında MK kararları yeterli bilgiyi içermektedir.

"Ben yapamam" demeyin. Yeterki, yapma isteği olsun. Yavaş gidin, hiç önemli değil. Bir arpa boyu yol gidelim ama gidelim, dünkü insan olmayalım, birşey öğrenmiş olalım. Bu hafta ne okudum? Bu hafta bir makale okuyabildim, tamam, böyle bir çalışma olmasa o makaleyi de okumuyorum. Ertesi hafta bir makale daha okuyalım. Ne olacak, kimi hızlı ilerler, kimisi yavaş. Bunlarda bir sorun yok.

Bir süre sonra tüm örgüte konular listesini dağıtacağız. Fakat hiçbir şekilde bu listelerle sınırlı değilsiniz. İstediğiniz, merak ettiğiniz, öğrenmek istediğiniz bir konu, ya da biraz bildiğiniz birşey olabilir. Listeyle bağlı değilsiniz.

Haydi yoldaşlar, bu büyük hedefin de altından yüz akıyla kalkalım. Türkiye güçlü, oturaklı, ağırbaşlı ama atak ve vurduğu yeri göçerten bir komünist partisi bekliyor.

Haydi, yayına dönük eğitim seferberliğine!

Parti liderliğinin dikkati çektiği sekterlik ve panzehiri:

Eğitim, eğitim, eğitim

Daha esnek, daha bilimsel, daha olgun ve daha cesur komünistler olabilmek için her birimizin üstüne düşen çok şey var. Bunların en başında da *eğitim eğitim eğitim* var. Haydi yayına dönük eğitim seferberliğine!

Nurten Keskin

Yürükoğlu yoldaş 10 Eylül konuşmasında örgütümüzün önünde duran önemli bir soruna değindi: Sekterlik. Daha önce, şubat ayında yayınlanan TKP MK Durum Değerlendirmesi'nde genel olarak yer alan aynı yöndeki uyarı, sorunun acilliğinin ve giderilmesinin can alıcı öneminin yeterince kavranamamış ve bu yönde adım atılamamış olması nedeniyle 10 Eylül'de Yürükoğlu yoldaş tarafından yeniden ve derinlemesine ele alındı. Yoldaşımız örgütün önüne bu sorunu aşmaya yönelik görevler koydu. 10 Eylül konuşmasının ve aynı konunun devamı olarak son sayılarda yer alan Kavga Yorum'ların tüm örgüt tarafından iyice özümsenmesi acil bir görevdir.

Bu yazımızda konunun bazı yanlarına vurgu vurarak, yoldaşlarımızın dikkatinin bu can alıcı konuda yoğunlaşmasına yardımcı olmaya çalışacağız.

Bugün örgütümüzde varolan sekterlik, ideolojik, teorik konulardan çok, *günlük ve siyasal tutumlarda* ortaya çıkıyor. Bunun bir yansıması şöyle oluyor: Yoldaşlarımızın bir bölümü öteki siyasetlerden insanlarla tartışmaktan kaçınıyorlar. Mümkünse yolların kesişmemesine çalışıyorlar ve bu da kendilerini devrimci yığından soyutlama sonucuna çıkıyor. Oysa bu ilişkiler ve tartışmalar, yığın çalışmasının, siyasal çalışmanın, zorunlu, olmazsa olmaz parçasıdır. Usta bir siyasetçinin hem iyi yapması gereken hem de yaptıkça onu ustalaştıran önemli bir araçtır. Yığınlara dalmanın, insan kazanmanın, canlı ilişkiler yaratmanın bir yoludur.

Bu kaçışın en önemli nedeni bilgisizlik ve bunun yarattığı kendine güvensizliktir. Yoldaşlarımız tartışmada "yenilmekten" ve örgütünü küçük düşürmekten korktukları için öteki devrimci hareketlerden insanların yanına gitmiyorlar ya da gittiklerinde de hoşgörülü, başkalarından da öğrenebilme olgunluğu taşıyan, düzeyli bir tartışma yürütemiyorlar. Dolayısıyla onlarla dostluk da kuramıyorlar. Böyle olunca hakkımızda haksız yere "burnu büyük" bir hava çıkıyor ortaya.

10 Eylül konuşmasında söylenen esnekliği gösterecek ve *"bize karşı olmayan bizimledir"* belgisine göre hareket edeceksek, bu yanlış izlenimi silmek ve öteki devrimci hareketlerle en tepeden en aşağıya kadar her düzeyde dostluk yollarını geliştirmek zorundayız. Onlarla tartışmakla, iyi ilişki, dostluk kurmak arasında bir çelişki yoktur. Olmaması gerekir.

Dışımızdaki devrimcilerle pek görüşmeme biçiminde ortaya çıkan sekterliğin ana nedeni örgütte eğitimin gerilemesidir.

Eskiden örgütümüzde böyle bir durum yoktu. Çünkü o yıllarda eğitim çalışmaları yoğun ve iyi gidiyordu. Bazı yoldaşlar ideolojimizi geliştirmek için, bazıları geliştirileni oportünizme karşı kullanmak için bir an önce öğrenmek istiyordu. Yıllarca birlikte dövüştüğü yoldaşları oportünizmin sultası altında kalmasın diye herkes harıl harıl çalışıyor, *İşçinin Sesi,* kitaplar, broşürler içer gibi okunuyordu. Yıllar içinde, gerek işlerin basıncı, gerekse eğitimin öneminin kafalarda kaymasıyla eğitim örgüt çalışmasının başka yanları öne geçmeye ve eğitim geri plana düşmeye başladı. Örgütte eğitimin gerilemesi, hemen her düzeydeki yoldaşlarda bilgisizlikten doğan sekter tutumları da besledi. Elbette aramızda bunun istisnaları vardır ama bugün örgüt geneliyle bu sorunla karşı karşıyadır. Hele aşağıya doğru indikçe ideolojiyi özümseme eksiğinin boyutları daha da artmaktadır.

İdeolojiyi özümseme açığının nesnel bir nedeni de var elbette. Yeni üye kazanmadaki hızlı artış ve bunun getirdiği yenilenme, alt düzeylerde sorunu daha da ciddileştirmektedir. Şunu açık yüreklilikle kabul etmeliyiz ki, aramıza yeni katılan yoldaşların, kafasından çok gönlünü kazanmış durumdayız. Ama bu yarım bir kazanmadır. Yeni yoldaşların, yüreğinin yanında kafasını da kazanmadan, onların da yeni insan kazanması çok zordur. Dolayısıyla burada durur ve eski tas eski hamam çalışmaya devam edersek gereken düzeyde ilerleyemeyeceğiz.

İşte Yürükoğlu yoldaşın, ürün çıkartmaya yönelik eğitim seferberliği çağrısı böyle can alıcı sorunları aşmaya yönelik, bugünün en devrimci görevine işaret ediyor. Tümümüzün birden, oportünizme karşı bayrak açıp, ideolojik taarruza geçtiğimiz ilk yıllardaki gibi hummalı bir eğitim çalışması yürütmemiz gerekiyor.

Bu, aynı zamanda MK Durum Değerlendirmesi'nin ve 1990-1991 Örgütsel Stratejisi'nin de önümüze koyduğu bir görevdir.

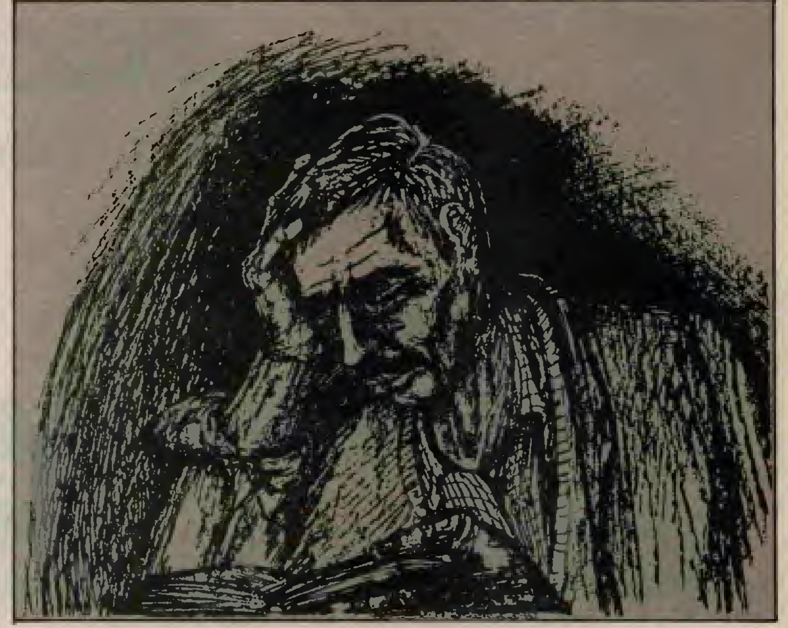
Bugünün en önemli görevi olan, yayına dönük eğitim seferberliği, hem tüm örgütün ideolojik teorik düzeyini bir üst aşamaya yükseltecek, hem de böylece, siyasal tutumlarda sekterliğin de ilacı olacaktır.

Dünyanın bin türlü hali, yaşamın binbir rengi var. Her yeni durum yeni bir değerlendirmeyi, yeni bir tutumu gerektiriyor. Bu yüzden komünistin şablonu olamaz. Dün böyle bir olayda bunu yapmıştım, bugün de aynısını yaparım denemez. Çünkü dünle bugün arasında bütün koşullar aynı kalamaz. Basit bir örnek verirsek: Dün karşı mahallenin 10 faşisti bize saldırmıştı, bizim mahalleden devrimciler de o kadar kişiydik onları dövüp yere serdik. Bugün yine saldırırlarsa aynı şeyi yaparız, dedik diyelim ve düşünmeye başlayalım. Acaba yine on kişiler mi, bizim sayımız yine aynı mı kaldı, başka mahallelerden faşistlerle birlikte gelebilirler mi, bizim sayımız azaldıysa komşu mahalleden ya da başka yerden yardım almaya ihtiyaç var mı vb. vb. Tonla şey dünden bugüne değişmiş olabilir, hatta mutlaka değişmiştir.

Bu çok basit bir örnekti ama şunu çok iyi anlatır. Her gelen gün yeni bir gündür, öyle ele alınmak durumundadır. Ele alınan olayın ya da sorunun boyutları büyüdükçe ve karmaşıklaştıkça, hele ülkesel, dünyasal boyutlara ulaştıkça, olaylar karşısında gözden geçirilmesi gereken değişkenlerin sayısı ve boyutları da büyür.

İşte bu gerçek, komünistlerden bilimsel bir tutum, yani esneklik istiyor. Gerektiği zaman, gerektiği kadar, çeşitli yönlere dönebilmeyi, her yeni durumda ona uygun tutum alabilmeyi, hızlı bir biçimde taktik değiştirebilmeyi istiyor.

Daha esnek, daha bilimsel, daha olgun ve daha cesur komünistler olabilmek için her birimizin üstüne düşen çok şey var. Bunların en başında da *eğitim eğitim eğitim* var. Haydi yayına dönük eğitim seferberliğine!

Partili kavgaya bin kere evet

Ben bir parti üyesi kadar kendimi bu partiye karşı sorumlu hissediyorum.

Selam yoldaşlar,

Bu mektubu yazıp yazmama konusunda oldukça tereddüt içindeyken, elime R. Yürükoğlu'nun bir yazısı geçti. Yazıda şöyle bir bölüm var: "Örneğin bir bölgede şanssız bir durum var. Yersiz biri sekreter olmuş ve yoldaşların hakkını yiyor. Partide bilgilendirme Lenin'in dediği gibi işlerse bu çeşit olayların önüne geçilir." ("Örgüt konusunda Sekiz Soru" *İşçinin Sesi*, sayı 300)

Ben parti üyesi olmaya bir türlü hak kazanamayan yakın bir sempatizanım. Ben de, kendimi R.Yürükoğlu'nun yazısında belirttiği şansız bir durum içinde görüyorum.

Partiyle çalışmaya başlayalı 11 ay oldu. Bu süre zarfında parti üyesi arkadaşlar kadar, hatta bir kaçından daha kararlı olarak partim için ve kendimi geliştirmek doğrultusunda çalıştım. Aslında yeterli olduğumu hiçbir zaman düşünmedim. Ama partinin içinde kendimi daha çok geliştirip yetiştirebileceğime inanıyorum. Gördüğüm kadarıyla, insanlara eşit olarak gelişim hakkı tanınmıyor. Parti eğitimi eşit olarak verilmiyor. Birisi oldukça abartılırken, diğeri bir kenara itiliyor. Partinin sonsuz deneyimi ve bilgisinin aktarımı akışkan değil. Bazı insanların bu eğitimi alabileceği kanalların ağızı kapalı. Birim toplantılarının ve hatta üst düzey toplantılarının aksadığına şahit oluyoruz.

Ayrıca size, 15-16 Haziran ayaklanmasını anmak için yaptığımız eylemden önce yaşadığımız üzücü, fakat öğretici durumdan bahsetmek istiyorum. 15-16 Haziran için bir korsan yapacağımızı bize, o günkü merkez bina sekreterimiz bildirdi. Zamanı ve yeri belirlendikten sonra eylem gününe kadar görünmedi. Bu arada ben ve bir yoldaş pankartı hazırladık. Korsanın olacağı gün geldi. Ben sabah okula geldiğimde sekreter yoldaşla karşılaştım. Bana söyledikleri aynen şöyle:

"Bizi korsana çıkarıyorlar. Bu kadar kişinin güvenliğini kim sağlayacak? Ben kabul etmiyorum. Zaten istifa ettim. Bunu ilk duyan sen oluyorsun, diğerlerine de söyle. İstiyorsanız siz korsanı yapabilirsiniz. Bana bu partiye menşevik kültürü getirdiğimi söylüyorlar. Ama artık önemi yok".

İşte bu kadar. Daha bir çok hikaye anlattı. Korsanın yapılmasını yine kendi önermişti. Üstelik bu durumu benim gibi sadece sempatizan olan bir insana anlatması ilkesizliktir. Hesap vermekten korktuğu için olsa gerek, istifa ettiğini de söyledi. Fakat bu olumsuzluklara rağmen biz eylemi yapmaya kararlıydık ve gecikme ile de olsa eylemimizi başarıya ulaştırdık. Bu tür olayları 1 Mayıs öncesinde de yaşamıştık. İşte benim üzüldüğüm de bu. Sekreter olan arkadaş ortaya çıktığı andan beri pohpohlandı ve kısa bir sürede gençlik içinde çok önemli görevlere getirildi. Ve kendisi istifa ettikten sonra da arkasından bir sürü laf söylendi. Peki bu böyle idi de bu insan neden bu kadar abartıldı? Neden böyle önemli görevlere geldi.?

Bugüne kadar benim üç kez sekreterim değişti. Ve her sekreter de benim üye olmamı önerdiği halde bir türlü yukarıdan olumlu cevap alamadık. Asıl üzücü olanı, bana sürekli gelen cevap "Sen partiye çok yakın bir insansın. Bir üye kadar yakın. Parti sana çok değer veriyor" Kim bu parti? Neden benden bu kadar uzak? Bir çok kez üye olamayışımın nedenini sordum. İlk gelen cevap şöyle idi: "Partiye üye olman için altı ay gibi bir sürenin geçmesi gerekiyor." Daha kaç altı ay beklemem gerek. Bu olaylar ister istemez insanı etkiliyor ve güvenini kırıyor. İnsanı bir hedefe (parti üyeliği) karşı sürekli şartlandırıyorlar. Fakat ulaşmanın şartı, kıstası, yolu gösterilmiyor. İnsan bir zaman sonra böyle yüce bir değere karşı hissizleşiyor, önemsememeye başlıyor. Bu durumda, yine ben bir parti üyesi gibi kesenek ödeyip, üyelerin toplantılarına çağrılıyorum. Artık parti için, ne konuda ne değerde olduğumu, kesinlikle anlamıyorum.

Bir de işleyişte temel unsurlardan biri olan, "yoldaşça güven"in zayıf olduğuna inanıyorum. Bir yoldaş ile aramızdaki özel ilişkinin birçok toplantıda değerlendirildiğini öğrendim. Erkek arkadaşımın beni sevmediği, benimle param için beraber olduğunu konuşuyorlar. Bu komünist parti üyeleri için çok basit bir konuşma tarzı.

Böyle olayları duydukça insanın birçok hastalığa karşı savaşmak isteği artıyor. Eğer bu mektubu yazmamış olsaydım belki bir süre sonra politikadan uzaklaşabilirdim. Belki bu mektubu yazmak hakkına sahip değilim. Ama şunu iyi biliyorum ki, ben bir parti üyesi kadar kendimi bu partiye karşı sorumlu hissediyorum.

Yaşasın komünizm

Yaşasın TKP!

Zeynep Erdem

***İşçinin Sesi*'nin notu:**

Zeynep yoldaşımız, iyi ki bu mektubu yazdın. Herşeyden önce parti merkezinin böyle bir durumdan haberi yoktur. Dahası, Marmara Yöre ve İstanbul Bölge Komiteleri'nin de haberi yoktur. Bu da, senin işaret ettiğin gibi, parti işleyişimizin bazı alanlarda zaaflı bir şekilde geliştiğinin göstergesi oluyor. Önümüzde yoğun, sıcak, zorlu günler var. Partinin senin gibi, kavgaya inatla sarılan, doğruyu hayata geçirmek için şevkle çalışan insanlara ihtiyacı var. Çalışmalarında üstün başarılar dileriz.

Bulunduğumuz yere oranla daha ileri sıçrayacağız

Amaç iyi bir gençlik örgütlenmesi yaratmak

Gözetilecek ana hedef, tüm gençliği kapsayacak, gençliği komünist ideolojiyle yoğuracak ve herşeyile sınıf mücadelesinde aktif rol oynayacak bir gençlik örgütü yaratmaktır.

Sinan Çetiner... Cezaevi

Bu tartışmayla amacımız, yapmamız gerekeni layıkıyla yapmak, bulunduğumuz yere oranla daha ileriye sıçramaktır.

Cezaevinde olmam nedeniyle, şu anki sıcak tartışma ortamının dışında ya da şöyle söyleyeyim, yapılan tartışmaların ayrıntılarının dışında olmama rağmen, konu üzerinde yazmayı her yoldaş gibi bir görev biliyorum.

Gençlik Üzerine

Dünyada her türlü örgütlenme dikkatini mutlaka gençliğe de yöneltir. Amaç kendi kalıcılığını sağlamak, dinamik bir taban yaratmaktır.

Burjuva partiler, faşist partiler, vb. süreklilik ve etkinlik açısından gençliği her zaman önemli bir potansiyel olarak görmüşlerdir.

Burjuva düzen için gençlik her zaman yedek potansiyeldir. Üniversitelerde kapitalist düzene uygun, kişiliksiz, çıkarcı, kendine hizmet edecek eleman yetiştirme sistemi oluşturulmuştur.

Fabrikalarda çalışan genç nüfus, çıraklar, kalfalar, tarım alanlarında çalışan gençler ve işsiz gençler burjuvazi için ucuz emek denizini oluşturmaktadırlar.

Burjuvazi, her kesimden gençliği kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya çabalarken, gençliğin dinamizmi siyasal bir içerik kazandığı oranda ondan korkmaktadır. Burjuvazinin, gençlikten kendi çıkarları doğrultusunda yararlanmak için her yola başvurması da, gençlikten ölesiye korkması da politik nedenlere dayanır.

Türkiye'nin bir zayıf halka ülkesi olması nedeniyle, tüm politik uygulamalar gençlik üzerinde dönem dönem etkili olmasına rağmen, gençliğin politizasyonu engellenemiyor.

Burjuvazinin gençlikten ölesiye korkusu, gençliğin, özelde öğrenci gençliğin kendi başına örgütlülüğü değil, işçi sınıfının yanında saf tutması, onun devrimci yolundan yürümesindendir. Burjuvazi gençliğin teorik ve pratik olarak işçi sınıfının öncülüğünde sınıf mücadalesine aktif olarak katılmasından korkmaktadır.

Gençlik örgütlenmesinde öğrenci gençlik

Özellikle 1960 sonrasında sol örgütlenmeler dikkatlerini gençlik üzerinde yoğunlaştırdılar. 1960'lı yıllar Avrupa'da da gençlik hareketinin doruğa ulaştığı yıllar oluyor. Bu yıllarda Türkiye'de de gençlik hareketinin kabardığını görüyoruz. 1968'lerde kabaran gençlik hareketi, yine o yıllarda Türkiye işçi sınıfının mücadelesinin kabardığı yıllara denk düşmektedir. Aşağıda değineceğim, ama yeri gelmişken belirteyim. Gençlik denildiğinde akla hep öğrenci gençlik yani daha çok üniversiteli gençlik gelmektedir. O yıllarda da, gençlik hareketi, üniversitelere sıkıştırılmıştır.

1970'li yıllara gelindiğinde mantar gibi biten örgütler, hemen hemen bütünüyle gençliğe, özellikle öğrenci gençliğe oturuyordu. Gençlik Marksizm-Leninizmden etkilenmiş ama Marksizm-Leninizmi, sınıf mücadelesini kavrayamamış, kendini işçi sınıfının yerine koymuş, onun misyonunu yüklenmişti. Bu anlayış da, gençliğin dinamik potansiyelinin dönemsel kabarışların ötesine gitmemesine ve bu gücün yanlış yerlerde söndürülmesine neden olmuştur.

Örgütlenmede elbette ki, öğrenci gençliğin önemli bir yeri vardır. Yalnız öğrenci gençlik örgütlenmesinde kimi sakat anlayışlar, sağ ve sol uç mantıklar öğrenci gençliğin, sınıf mücadelesindeki yerinin neresi olması gerektiği konusunda kafa bulandırmaktadır.

Sağ anlayışlar, öğrenci gençliği yalnız akademik-demokratik, dar bir mücadele alanına hapsediyor. Oysa, kavranması gereken en önemli sorun, bu akademik-demokratik mücadelenin her dönem için geçerli olmadığıdır. Ama devrim istemeyenler, öğrenci gençliği bu dar alana hapsetmek istiyorlar.

"Sol" anlayışlar da öğrenci gençliği sınıf mücadelesinin önderi konumuna sokuyor, işçi sınıfının yerine oturtuyor.

Bu konuda da doğruyu savunmak komünistlere düşüyor. Doğru tutum öğrenci gençliği komünist ideolojiyle yoğurmak, komünist örgütlenmeye katmak ve sınıf mücadelesinde işçi sınıfının devrimci yolunda yürüyen bir örgütlenme yaratmaktır.

Öğrenci gençliğin sınıfsal kökeni, sınıfsal karakteri bellidir. İşçi sınıfının devrimci yolunda yürümeyen, işçi sınıfıyla ve komünist partisiyle bütünleşmemiş bir öğrenci gençlik devrimci romantizme açık, onun etkisinde kalan bir kesimi oluşturur. Egemen olan devrimci romantizm, sınıf mücadelesinin kabardığı dönemlerde büyük bir kabarmaya neden olur. Rüzgarın artık nereden estiğini görmüşlerdir. Bu dönemde ortalık devrimciden geçilmez. Ama rüzgarın değiştiği bir anda, kabarma yerini çekilmeye bırakır.

Komünist örgütlenme içinde komünist ideolojiyle yoğrulmuş, sınıf mücadelesinde işçi sınıfıyla bütünleşmiş bir öğrenci gençlik en zor dönemlerde bile savaş alanını terketmeyecektir. Örgütlenmeye ve gelişmeye açık olması, doğru bir ideolojik ve örgütsel önderlikle birleşince, yığınla işçi sınıfı aydınının çıkmasını da kaçınılmaz kılar. Bu durum işçi sınıfının teorik gelişimini, yani işçi sınıfının aydınlanmasını da hızlandırır.

Gençlik örgütlenmesinde işçi gençlik

İşçi gençlik dediğimizde yalnız fabrikalarda çalışan genç işçiler değil, çeşitli mesleklerde çalışan çırak-kalfaları, tarım alanlarında çalışanları ve işsiz gençleri bir bütün olarak ele alıp değerlendirmeliyiz. Tüm bu alanlarda çalışan gençlerin bütün sorunlarını hepimiz biliyoruz. Burada üzerinde duracağım asıl konu, bu değişik alanlardaki çalışmayı nasıl tek bir vücut halinde örgütleyeceğimizdir.

Fabrikalarda vb. çalışan işçi gençlik, işçi sınıfıyla aynı hareketliliğin içindedir. Bu durum, kendilerinin işçi sınıfı olduğu bilincini geliştirir. Hele, o alanda sınıf mücadelesi keskin ve bilinçli yürüyorsa, işçi gençlik verilen bu mücadeleye daha da bir dinamizm kazandırır.

Çırak ve kalfalarda ise durum biraz farklıdır. En başta, bu kesimde kendilerinin işçi sınıfının bir parçası oldukları bilinci o kadar gelişmiş değildir. Daha çok lümpen yanları vardır. Bu kesim varolan sosyal haklardan bile yoksundur. Bu genç kesimin örgütlenmesi sınıf mücadelesine dinamik bir güç katacaktır.

Nasıl bir gençlik örgütlenmesi?

Gözetilecek ana hedef, tüm gençliği kapsayacak, gençliği komünist ideolojiyle yoğuracak ve herşeyiyle sınıf mücadelesinde

(Devamı 8. sayfada)

DUYURU

Bu sayımızda elimizdeki "gençlik tartışması" ile ilgili son yazıları yayınlıyoruz. Merkez Komitesi'nin tartışma sonuçlarını belirleyen kararını gelecek sayımızda yayınlayacağız. Tartışmaya katılan yoldaşlarımıza teşekkür ederiz.

İşçinin Sesi

(Baştarafı 7. sayfada)

aktif rol oynayacak bir gençlik örgütü yaratmaktır. Bunun temel şartı, gençlik örgütünün ideoloji ve siyasette partiye bağlı, örgütsel olarak bağımsız olmasıdır. Böyle bir gençlik örgütlenmesi geniş bir bünyeye sahip olabilir. Üniversite, ortaöğrenim, işçi-işsiz, çırak-kalfa, kırsal kesim ve çok farklı alanlarda çalışan tüm gençliği kapsamalıdır. Ancak bu hedefe varmak için, mücadelenin daha bir süre öğrenci gençlik üzerinden yürüyeceği gerçeğini kavramak da canalıcı önem taşımaktadır.

Neden gençlik örgütü ideoloji ve siyasette partiye bağlı, örgütsel olarak bağımsız olmalı?

Böyle bir örgütlenme komünist ideolojiyi gençlik içinde yayar ve gençliğin işçi sınıfının yanında yürümesinde bir çekim merkezi görevi görür.

Buna bağlı olarak, böyle bir örgütlenme, partiye genç kadroların akışını getirecektir. Parti, sürekli olarak gençlik örgütünden dinamik kadrolar alacaktır.

Böylece, partiye alınan genç kadrolar hem kısa sürede büyük deneyimler kazanacak, hem de parti alacağı kadroları daha yakından tanıyacaktır. Biliyoruz ki, partiye alınan kadrolar öyle rastgele alınmıyor. Parti üyesi olmanın belli kıstasları var. Bu kıstaslar, en başta, program, tüzük kabul edilse bile belli bir güveni, çalışma disiplinini ve yeteneğini vb. içermektedir.

Her kesimden gençliği kaynaştıracak bir örgüt olmalı

Gençlik örgütünün çatısı altında toplanacak her kesimden gençler, çalışma tarzından tutun da çalışma disiplinine kadar çeşitli yönlerinden birbirlerinden rahatça ama olumlu yönde etkileneceklerdir. Örneğin devrimci mücadeleye yeni katılmış bir öğrenci gencin bir işçi genç gibi çalışma, daha doğrusu bir işçi disiplini yoktur. Keza bir işçi gencin bir öğrenci genç gibi okuma alışkanlığı, öğrenme ve kavrama açısından o derece yeterli değildir. İki ayrı kesimin varlığı, parti çalışmalarında çeşitli sorunlarla karşılaşma olasılıklarını taşıyacaktır.

Bir örnek vereyim. Yıllardır partide olan ve önemli görevler almış bir yoldaş, işçiler arasına girince ne yapacağını şaşırıyor. Ama, diğer yandan aynı yoldaş, sınıf mücadelesini teorik olarak çok iyi anlatır. Konu gelip işçilerin bir aydından farksız derece bilinçli, aydınların da bir işçi gibi çalışkan ve disiplinli olması sorununa bağlanıyor. Bir yandan partimizdeki bu gibi pürüzleri gidermeye çalışırken, diğer yandan kazandığımız her insanı bu açıdan da sıkı bir şekilde eğitmeliyiz.

İşte, gençlik örgütünün işlevlerinden biri de kendiliğinden ortaya çıkıyor. Her kesimden gençler daha baştan bu biçimde yetişecek, mücadele alanlarında pişecek. Eminim ki, gençlere insiyatif tanındığında görevlerini başarıyla yerine getireceklerdir.

Diğer bir yön, gençlik örgütüne katılan her insan otomotikman parti üyesi sayılmaz. Şöyle düşünelim: Gençlik örgütüne ve bu yolla devrimci mücadeleye yeni katılmış bir genç yeteneklidir, ama henüz her konuda yetersiz, deneyimsizdir. Bu insan daha bir sempatizandır. Bu insanın gençlik örgütüne katılmasıyla, partili sayılması ilk başta kaldıramayacağı sorumlulukların altına girmesine neden olacaktır. Parti işleyişinde de bir insan nasıl kazanılır kazanılmaz partiye alınmıyor, TKP sempatizanı olarak görev ve sorumluluklar verildiği dönem oluyor.

Başka bir kazancı daha vardır. Gençlik örgütlenmesi içinde tüm genç kadroların her alanda iş yapacağı görev ve sorumluluklar vardır. Böylece, geçmişte çok sık karşılaşılan bir sorun da baştan önlenmiş olacaktır.

Sürekli gelişen bir genç kadro bir süre sonra verimsizleşiyor, kendi gelişmesi bile duruyor. Bunun tek nedeni o alanda sorumlu insanın kendini geliştirmemesi, hantallığı, gençlerin önlerini açamayarak tıkanmalarına neden olmasıdır.

Gençlik örgütünün adı ne olmalı?

Bu gençlik örgütünün adı ne olursa olsun, içerik ve biçim açısından tam bir komünist gençlik örgütüdür.

İGD adının kullanılmasına gelirsek. İGD'de sahip çıkacağımız yönler var. Bu somut bir gerçektir. İGD kuruluşuyla birlikte oldukça hızlı bir gelişme göstermiştir. Öte yandan, İGD'nin gençliği daha sağa kaydırıcı bir işlev görmeye başlaması yalnız İGD'ye maledilemez. Bildiğimiz gibi İGD tamamen partiyi izlemekteydi. Buna en iyi örnek de hiç kuşkusuz parti içinde ideolojik ayrılık başgösterdiğinde, aynı ayrılığın İGD'de de yaşanmasıdır.

Burada kendimden bir örnek vermek istiyorum. Teorik açılımını yapamıyordum, ama İGD'nin ve Çırak-Der'in tutumuna tepki olarak kısa bir süre çalışmalardan uzaklaşmıştım. Bu sıralarda parti içinde ideolojik ayrılık iyice açığa çıkıyor ve İGD'ye yansıyor. *İşçinin Sesi*'nden yana tutum alan bir yoldaş sorunu bana açtığında benim ilk tepkim, "yani partiyi mi bölüyorsunuz?" oldu. Dikkat edin, İGD'yi değil partiyi mi diye soruyorum. Eğer o dönemde parti bir bütün olarak Leninci çizgiye oturtulmuş olsaydı, devrimci durumun gereklerini yerine getirseydi, ona uygun örgütlenseydi, İGD'nin işlevi de bambaşka olacaktı.

Bu nedenle İGD'nin yanlışları vb. tamamen o dönemde partinin opportünist yöneticilerine aittir.

İGD adının kullanılmasına bir de şu açıdan bakarsak, bu adı kullanalım mı kullanmayalım mı gibisinden bir gel-giti de önlemiş oluyoruz.

Birincisi, gençlik örgütünün adının şu ya da bu oluşu o kadar canalıcı bir sorun değil, asıl işlevi, niteliği vb. önemlidir.

İkincisi, ideolojik ayrılıktan bu yana hep partiye, partinin adına sahip çıktık. Tüm hatalarına, yanlışlarına, o dönemki işlevine rağmen "TKP komünistlerin, Lenincilerindir" anlayışıyla hareket ettik. Partimizden, partimizin adından kaçmadık, unutmadık, her koşulda, her an partiye ve adına sahip çıktık, bundan onur duyduk. Şimdi TKP tam da adına yaraşır bir yerde ve konumdadır. Bunu Marksizm-Leninizmden, komünist ideolojimizden taviz vermeyerek sağladık. Bu açıdan İGD isminin kullanılmasında hiçbir sakınca, görmüyorum. Nasıl savaşkan bir TKP yarattıysak, yine savaşkan bir İGD yaratabiliriz.

Toptancı siyaset üzerine çıkan yazı önümüzdeki öğrenim yılında izlenecek siyaset açısından yol gösterici oldu

Devrimci G nçliğin Sesi'ni işçi sınıfının sesine katacağız

Önümüzdeki öğrenim yılında gençliğin akademik-demokratik sorunlarını devrim sorununa bağlayarak kavgayı yükselteceğiz.

Uzun bir süreden beri yazamamanın üzüntüsü yeniden yazmanın çoşkusuyla merhaba.

Partimizin merkez organında gençlik üzerine açılan tartışma canlı bir şekilde yürüdü. Gençliğin üzerine düşen görev netleşti. Ancak isim konusu henüz netliğe kavuşamadı. Ben "Devrimci Gençliğin Sesi"ni kullanmamız gerektiği inancındayım. İlerici Gençler adında ısrar etmek yanlıştır. Çünkü, gençlik örgütü için Dev-Genç gibi dövüşken, İlerici Gençler Derneği gibi parti yolunda olacak diyoruz. Oysa İlerici Gençler adını kullanmak, geçmiş İGD'nin devamı olmak anlamına geliyor. Bu adı kullanmakla TKP adını kullanmak aynı şey değildir. Daha önce bir yoldaşın dediği gibi, biri ilkeseldir, diğeri seçime bağlıdır.

398. sayıda *T. Bilir* yoldaş, "Biz Dev Genç geleneğinden gelmiyoruz. Devrimci gençliğin mirasını da paylaşmak gibi bir kavgamız yoktur. THKP/C mirasını paylaşa dursunlar" diyor. Doğru bizim miras paylaşmak gibi bir derdimiz yok. Ancak Türkiye devrim mücadelesinde onurlu bir yerleri olan Denizler'e, Hüseyin'lere, Yusuf'lara yanlışlıklarını da vurgulayarak sahip çıkmak, savunmak gibi bir derdimiz var. Onları yok saymak işin kolayına kaçmaktır.

Ayrıca "devrimci" sözünün yarattığı coşkuyla, "ilerici" sözünün yarattığı coşku da farklıdır. Bizim kullanacağımız ismin, propaganda-ajitasyon yönünün ağırlıklı olması gerekir. Dev-Yol'cular *Demokrat* dergisi çıkarınca devrimci kamuoyu "ne demokratı kardeşim, bugün herkes demokrat. Biz devrimciyiz" dedi. Bunun bize bir şeyler anlatması gerekiyor.

Toptancı siyaset üzerine çıkan yazı önümüzdeki öğrenim yılında izleyecek siyaset açısından yol gösterici oldu. Önümüzdeki öğrenim yılında gençliğin akademik-demokratik sorunlarını devrim sorununa bağlayarak kavgayı yükselteceğiz. Devrimci Gençliğin Sesi'ni işçi sınıfının sesine katacağız.

Ya komünizm ya ölüm!

Yaşasın TKP-KGÖ!

Cesim Savaşan, Ege

Y ni öğretim yılında, gençlik işçi sınıfının yolunda

Uzun süreden beri partiyle tanışmama ve onun içinde fiili olarak çalışmamama rağmen, bu ilk yazım oluyor. Bunun gerçekten, büyük bir eksiklik olduğunun ve düzeltmem gerektiğinin bilincindeyim.

Bu yazımda kısaca geçen yılki eylemlerimizden ve bu yılki bakış açımızın nasıl olması gerektiğinden bahsedeceğim. İstanbul öğrenci hareketinin merkezi olan İstanbul Üniversitesi'nde okuyorum. Yılın başında az bir sayı ile eyleme çıkarken, yıl sonunda 4-5 katı daha fazla bir sayıyla eyleme çıktık. Bu durum, çevremizdeki diğer sol görüşler tarafından şaşkınlıkla izlendi. Katıldığımız dernek seçimlerinden azımsanmayacak bir oy aldık. Pratik eylemlerde en ön saflarda yer aldık, partimizin sloganlarını haykırdık. *Enternasyonal*'i söyledik. Örneğin, Newroz'da, okulun polis tarafından işgaline karşı yanlız biz Kürt arkadaşlarla birlikte polisle çatıştık. Bu arada diğer sol örgütler ortada yoktu. Yine bildiri, afiş, yazılama gibi yöntemlerle partimizin görüşlerini yaydık. Elbette daha iyisi olabilirdi. Fakat geldiğimiz nokta, bizim açımızdan oldukça önemli bir başarı.

Hepimiz, bu yılın, gençlik alanında daha zorlu geçeceğinin bilincindeyiz. Üniversiteler polis işgalinde, öğrenci hareketinde pratikte lider boşluğu var. Teorik alandaki üstünlüğümüzü bu alanda da ele geçirmeliyiz. Öğrenci hareketini, küçük burjuva akımların etkisinden kurtarıp, işçi sınıfının devrim yoluna sokmalıyız. Sorumluluğu üzerimizdedir. Ve bunu başarmalıyız. Çetin günler bizleri bekliyor. İnancımızla haykırıyoruz.

Tek silah TKP!

Tek yol devrim!

Erdal Karadeniz

Metal iş kolundaki durum bir kez daha gösteriyor ki

Kapitalizmin kâr yasası işçi sağlığına zarar kapısı

Sendika yönetimleri, bugünkü yasa, tüzük vb. çerçevesinde bile işçi sağlığı sorunlarının üstüne gitmiyorlar. Sözleşme taslaklarının işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin maddelerinde, bugünkü güdük yasal çerçeveyi aşacak, işçilerin kazanımlarını ilerletecek istemler ise hiç getirmiyorlar.

Mercan Köklü, Ali Babaishak

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusu, işçi sınıfımızın başta gelen kavga odaklarındandır. Ancak, 1990 MESS sözleşme taslaklarının da gösterdiği gibi, metal işkolundaki sendikaların yönetimleri, işçi sağlığı konusunun özünü ve sınıfın tümü açısından taşıdığı önemi hâlâ yadsıyorlar. Metal işçileri, bu alanda da yöneticilerini eğitmek durumundadırlar.

Kapitalistin gözettiği, işçinin sağlığı değil üretimin sürekliliği

İşçi sağlığı sorunları ne zaman öne çıksa, burjuvazi yasaları, tüzük ve yönetmelikleri önümüze sürüyor. "İşte", diyor, "bakın işçiler için neler de yaptım". 256 maddeli "Parlayıcı, Patlayıcı, Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Çalışılan İşyerlerinde ve İşlerde Alınacak Tedbirler Hakkında Tüzük"ü, 537 maddesiyle kalın bir kitap olan "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü"nü, yapı işleri için yazılmış 141 maddeli tüzüğü, vb. gösteriyor.

Yüzlerce maddelik bu tüzükler vb., kapitalizmin temel yasasını bilmeyen birinin bile gözünü uzun süre boyayamıyor. Çünkü gerçek yaşamla bu kağıtlar arasındaki uçurumu hiçbir sahtekarlık saklayamıyor. Metal işkoluna bakın.

Boy boy tüzükler vb. durduk yerde dururken, "işçi sağlığı sorunları" dendiği zaman ilk akla gelen zehirli metal buharları, elektrikle bağlı tehlike durumları, gürültü, yüksek ısı, öteki meslek hastalığı ve iş kazası ortamları, hepsi metal işkolunun ivedi sorunları arasındadır. Maden cevheri eritilmesinden, madeni eşya montajına dek birçok üretim alanını kapsayan metal işkolu, hem iş kazaları nedeniyle organ kayıplarına, yaralanmaya, sakatlanmaya, geçici ya da devamlı iş göremezliğe, ölüme varan sonuçlarıyla, hem de ortaya çıkan meslek hastalıklarıyla ve ağır çevre sorunlarıyla, tek tek metal işçilerinin ve bir bütün olarak işçi sınıfımızın, emekçi halkın yaşamına, sağlığına yönelik tehlike ve tehditlerin çok yoğun olduğu bir işkoludur.

Tüzüklerde, yönetmeliklerde yazılı olan güdük maddelerle bile yaşam arasındaki bu uçurumun nedeni, kapitalizmin kendisidir. Kapitalizmin yasası "kâr"dır. Kapitalist, işçi sağlığına ilişkin her istemi "yeni bir masraf kapısı", "maliyeti yükseltici bir faktör" olarak değerlendirmeden edemez. Bu nedenle de, sorunların çözümü için kılını kıpırdatmak istemez. Ancak bazı durumlarda konuya "el atar".

Örneğin, mücadele yükselip işçinin sorunlara tepkisi önüne geçilemez olduğunda, burjuvazi bazı yasal "iyileştirmeleri" yapmak zorunda kalır. Ancak bu durumda bile, eğer işçi sınıfı sorunlara sürekli sahip çıkmazsa uzun erimde anlaşılır ki, burjuva düzeninde bu tür yasaların kaderi ya hiç işletilmemek, ya da yarım yamalak işletilmektir. Hukuku, hukuksal işleyişleri işçinin lehine döndürecek olan, yalnızca işçinin yığınsal-militan eylemidir.

Ya da, kapitalistin kendisi, bu işte bir "kâr kapısı" görür, yalnızca *bu nedenle* konuya "el atar". İleri kapitalist ülkelerde, azan çevre sorunlarına yıllardır duyarsız kalan finans-kapitalin, şimdi çevre koruması adı altında, "çöp işletmeciliği" gibi endüstrilerin başını çekmesi, tam da bunu yansıtır. Kapitalizmin hümanistliği(!) bu kadardır.

Öte yandan, kapitalizmin, işyerlerinde belli *üretim güvenliği standartlarına* sahip olması gerekir. Bunlarsız, sürekliliği sağlanmış, pazardaki hasımlarla rekabet edebilecek kalitenin tutturulduğu bir üretim yapmak olanaksızdır. Tüzükler, yönetmelikler vb., işveren açısından asıl *buna* hizmet ederler.

Emperyalist ülkelerde de işçi sağlığı sorunları her zaman gündemdedir. Ama hem uzun yıllardır dünya pazarında olmanın, hem de bu ülkelerde işçi sınıfının verdiği zorlu mücadelelerin sonucunda, endüstride belli standartlar oturmuştur. İşçi sınıfı kavgayı bu standartların üstünde verir. Örneğin işçiler, işçilerde kansere yol açtığı kesin olan kısa lifli amyant (asbest) üretiminde ve bu maddenin öteki endüstrilerde kullanımında maskeli vb. çalışma gibi istemleri değil, üretimin ya robotlarla yapılması ya da yasaklanması istemlerini yükseltiyorlar. Çünkü mikroskobik amyant tozlarının ciğere kaçmasını maske de önleyemiyor. Bu yüzden ileri kapitalist ülkelerin çoğunda kısa lifli amyant kullanımı işçilerin mücadelesiyle engellenmiştir. Emperyalist burjuvazinin buna bulduğu yanıt, amyant üretimini orta kuşak ülkelere kaydırmak olmuştur.

Türkiye gibi orta kuşak ülkelerde ise, "işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğü" gibi tüzüklerin, işçi sağlığından çok *üretimin sağlığını* güvenceye alma işlevi ön plandadır. Yaklaşım budur. Tüzükler, sorunun kaynağıyla ilgilenmedikleri gibi, sonuçlarıyla bile ilgilenmiyorlar. İşverenin önlem alması gereğinden söz edilen bölümlerin genel-geçer, soyut cümlelerle geçiştirilmiş olması bu açıdan öğreticidir. Öte yandan, kullanılan anlaşılmaz teknik dil, ayrıntıya boğulmuş yüzlerce madde, işverenin işi örgütlemesine yardımcı olmanın ötesinde çok anlam taşımıyor. İşçinin sağlığı ise ikinci, hatta üçüncü dereceden önem taşıyor.

Bir örnek verelim:

"Md.70: Azot oksitleri ile yapılan çalışmalarda azot oksitlerinin zararlı etkilerinden korunmak için, *aşağıdaki tedbirler* alınacaktır:

"1- Azot oksitlerinin işyerine ve çevreye *yayılması önlenecektir.*

"2- Azot oksitleri ile çalışan işçilere süzgeçli maske veya temiz hava maskesi gibi, kişisel koruma araçları verilecektir." ("İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü", *İş Kanunu, Tüzükler, Yönetmelikler*, Yol-İş yayını, s.145) (abç)

Şimdi bundan ne anladınız? Kaynak yapılırken çıkan zararlı gazın işyerine ve çevreye yayılması nasıl, hangi yöntemlerle önlenecek? İşveren özel havalandırma kanalları mı, özel bölmeler mi yaptıracak, yoksa özel kimyasal maddeler mi kullandıracak? İşvereni bağlayan hiçbir somut önlem yok! Şikayetçi işçiye bir tür tülbent sayılabilecek "temiz hava maskesi" ver gitsin. Bu "önlem" de, hem önlem bile sayılmaz, hem de önem sırasında ikinci geliyor. Belli ki tüzüğün asıl derdi, yayılmayı önleyerek üretimin sürekliliğinin zarar görmemesini sağlamaktır.

Türkiye'nin, yüzlerce maddelik tüzüklerin vb. varlığına karşın iş kazalarında, meslek hastalıklarında "Avrupa birincisi" ve metal işkolunun da, inşaat işkolunun ardından "Türkiye ikincisi" olmasının sırrı işte *budur.* Kaldı ki, kapitalistler, en iyi tüzüğü bile, işçi sınıfı doğru temelde mücadeleyi yükseltmedikçe uygulamak istemezler. İşçilerin bu mücadelesinin en önemli araçlarından biri toplu sözleşmelerdir.

İşçinin mi patronun mu sağlığını koruyorlar?

İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda en aktif görünen sendika, sorunların iyice yakıcılaştığı petrol-kimya-lastik işkolunun ana işçi örgütü olan Petrol-İş'tir. Ama her yer onun yaklaşımı bile, burjuvaziye akıl vermekten öteye geçmemektedir. İş kazalarıyla kaybedilen işgünü grevlerden daha çoktur, önlem alın, siz kârlı çıkarsınız, türünden öğütler verilmektedir.

Metal İşkolu sendikalarının duyarsızlığı ise, işçiyi öfkeden çatlatacak düzeydedir. Türk Metal'inden Otomobil-İş'ine dek metal işkolu sendikalarının yönetimleri, ya sorunun canalıcı önemini kavramamışlar, ya da eğer kavramışlarsa, açıkça kavgadan kaçıyorlar. (Çünkü işçi sağlığı sorunları, burjuvaziyle dişe diş mücadeleyi gerektiriyor.) MESS sözleşme taslakları ortadadır.

Türk Metal'in 1988 MESS sözleşmesinin 54-58.maddeleri, 66.maddesi ve 75.maddenin g fıkrası, işçi sağlığı ve iş güvenliğiyle doğrudan ilgilidir. Sözleşmenin parçası sayılan "İç Yönetmelik" ise, işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında maddeler içeriyor, ama, işçinin değil işverenin sağlığını gözeten bir *cezaevi yönetmeliğini* andırıyor. Amacı, işyerlerinde işçilerin "nefes almasını" kontrol etmektir. Bu yanıyla da Türk Metal yönetiminin sınıf düşmanlığını belgeliyor.

Metal işkolunun öteki sendikaları Otomobil-İş, Özdemir-İş ve Çelik-İş'in hazırladığı "Ortak Toplu İş Sözleşmesi Teklifi" (OTİS) metni ise, işçilere mücadele perspektifi değil, işverene "iyileştirme" önerileri getiriyor. OTİS metni, Türk Metal sözleşmesiyle özde aynıdır, çünkü zaten onun liberal bir kopyasıdır.

Metal işkolu sendikalarının toplu sözleşmelerde yaklaşımlarında şu noktalar özellikle dikkati çekmektedir:

1. Sendika yönetimleri, sözleşme taslaklarının işçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin maddelerinde, bugünkü güdük yasal çerçeveyi aşacak, işçilerin kazanımlarını ilerletecek hiçbir istem getirmiyorlar. Dahası, yasa vb. metinlerini bölük pörçük sözleşme metnine aktarıp, sözleşmeleri şişkin gösterme sahtekarlığına başvuruyorlar.

Türk Metal'in 1988 MESS sözleşmesinin 54.maddesi, "işyerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğü hükümleri uygulanır" diyor. Bu laf kalabalığıdır. Tüzük, sözleşmeye girmese de yürürlüktedir. Uygulanıp uygulanmadığı ise, sendikanın öncülüğünde işçilerin vereceği dişe diş mücadeleye bağlıdır. Türk Metal yönetimi, laf kalabalığıyla kendi mücadele kaçkınlığını saklamaya çabalıyor. Mücadele platformu olarak büyük önem taşıyan "İşçi sağlığı ve iş güvenliği (ISIG) kurulları" hakkındaki tüzükten sözetmemeleri yine bunun göstergesidir. Öte yandan, OTİS metni de çok farklı değil. Paragrafların yerini değiştirip cümleleri Türkçeleştirmişler.

2. Sendika yönetimleri, bugünkü yasa, tüzük vb. çerçevesinde bile işçi sağlığı sorunlarının üstüne gitmiyorlar.

Bir kez, sözleşme metinlerinde sayfalar dolusu yazdıkları, işçi sağlığı konusunu işyeri hekimine, dolap-duş-havluya, ayakkabıya, yazlık-kışlık elbiseye, vb. *indirgiyor.* Yanlış anlaşılmasın, bu sorunlar elbette önemlidir. Ancak, sendika yönetimlerinin yaptığı, işvereni sorunları kökünden çözümlemeye zorlamak değil, sorunları kabullenip, zarar görmesin diye(!) işçiyi "giydirmek"tir. Bu, işçi sağlığına "sosyal yardım" gibi bakmaktır. Bu tutum *yanlıştır.* Kapitaliste, yüksek desibelde gürültü yapan makinaya ses izolasyonu yaptırtmak varken, neden işçiye kulaklık taktırılsın? Metal kırpıntıları saçan makinaya işçiyi koruyucu siper gibi önlemler aldırtmak varken, neden işçinin gözüne yalnızca gözlük taktırılmakla, vb. kalınsın?

Kaldı ki, sendika yönetimleri bu noktada bile, üstlerine düşen görevi yerine getirmiyorlar. Otomobil-İş 11. Merkez Genel Kurulu'na sunulan çalışma raporu, Otomobil-İş yönetiminin tutumunu kendi ağzından sergileyen ibret verici örneklerle doludur. Raporun 160.sayfasında, "uyuşmazlığa ilişkin uyuşmazlıkların uyuşmazlıkları çözüm kurulunda görüşüldüğü işyerleri, maddeler ve sonuçları" başlıklı bir liste verilmiş. Listede saydığımız 90 uyuşmazlık olayının 35'i genel olarak "işçi sağlığı sorunu" çerçevesi içindedir. Bu 35 olayın dökümünü yapınca şöyle bir tabloyla karşılaşıyoruz:

7 uyuşmazlık olayı ayakkabı, çelik maskerotlu ayakkabıyla ilgili. 5'i havlu-sabun, 7'si duşsoyunma yeri-dolap vb. ile ilgili. 4 havalandırma-ısıtma sorunu, 1 yoğurt, 3 sağlık memuru, odası, sağlık muayenesi sorunu çıkmış. Kalanların 2'si iş elbiseleriyle ve 3'ü koruyucu teçhizatla ilgili. İş kazalarında SSK izni hakkında çıkan önemli uyuşmazlığı çözümleyememişler. Genel sağlık muayenesiyle ilgili sorunu da, resmi makamlara "havale" etmişler. ISIG kurulu hakkında ise tek bir uyuşmazlık çıkmış.

Buradan şu çıkıyor: Otomobil-İş yönetimi, işçi sağlığının en temel yönlerinden biri olan "iş kazasında SSK izni" konusunu çözememiş! Öte yandan, "gürültü, ısı, havalandırma, toz, kimyasal maddeler, metal buharları, atıklar, çevre sorunları" vb. gibi, işçi sağlığı sorununun canı sayılan

(Devamı 10. sayfada)

"**Kurulların en az yarısı işçi:**
"İş ve çalışma yaşamıyla ilgili uyuşmazlıklara bakan tüm yargı ve hakemlik kurullarının, disiplin kurullarının, en az yarısı işçilerin seçtiği temsilcilerden oluşmalıdır." ("Nasıl Bir Sendikal Hareket?", *İşçinin Sesi*, sayı:383, 27 Kasım 1989)

"**Meslek eğitimi:**
"İşçinin bütün serveti işgücüdür. Sendikalar, işçilerin, işverenin yasal ve parasal yükümlülüğü altında meslek geliştirme olanaklarından yararlanmaları için mücadeleyi yükseltmelidirler." ("Nasıl Bir Sendikal Hareket?", *İşçinin Sesi*, sayı:383, 27 Kasım 1989)

"**İşçi sağlığı ve iş güvenliği:**
"Her işyerinde işyeri hekimi olmalıdır. Tüm işyerlerinde işçiler, işverenin yasal ve mali sorumluluğu altında, her altı ayda bir, tam sağlık denetiminden geçirilmelidir. Sendikalar, tehlikeli ve sağlığa zararlı işlerde işverenin bütün önlemleri almasını gözetmelidir. Bu tür üretimin yapıldığı işyerlerinde meslek hastalıkları uzman hekimi bulunmalı, sağlık denetimi her üç ayda bir yapılmalıdır.
"Sendikalar, işverenin işçilere, iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı eğitim ve korunma araç-gereci vermesini denetlemelidirler. Tüm işyerlerinde tam örgütlü yıkanma, soyunma odalarının kurulması, sabun vb. temizlik malzemelerinin bulunması sağlanmalıdır." ("Nasıl Bir Sendikal Hareket?", *İşçinin Sesi*, sayı:383, 27 Kasım 1989)

(Baştarafı 9. sayfada)
konularda uyuşmazlık çıkartmamış, ya da tek tük çıkartmış.

Şimdi bunları nasıl yorumlayacağız? Ya, endüstride çok az işçi sağlığı sorunu var ve sendikaya görev düşmüyor, ya da sendika mücadele etmiyor. Sorun kaynadığına göre, belli ki mücadele etmiyorlar.

3. Sendikaların işçi sağlığı konusuyla bağlı olarak derin bir cehalet içinde davrandıkları bir diğer konu da çevre sağlığı konusudur. OTİS metninde konuya biraz değinilmiş, ama Türk Metal sözleşmesi yakınından bile geçmiyor.

Çevre sorunu işçinin fabrikadaki çalışma koşullarından büyüyen bir sorundur. Fabrikadaki zararlı gaz, sıvı, katı atıklar işçiyi orada zehirleyip hasta ettikten sonra nereye gidiyor? Ya ırmağa, göle, denize atılıyor. Ya toprağa yığılıyor, ya da havalandırma borusundan "dışarı" savruluyor. Demek ki, işçi sağlığı sorunlarını "işletme içinde" çözmek, hiçbir şeyi çözmüyor. Çünkü kapitalist, "dışarıda" da işçi sınıfını yaşadığı çevreyle birlikte zehirliyor, öldürüyor.

Görevi, işçi sınıfını işlisi ve işsiziyle, genci yaşlısıyla, çoluğu ve çocuğuyla korumak olan sendikaların çevre sorunlarına gösterdikleri duyarsızlık, yöneticilerin cehaletinin yansımasıdır. Bu duruma bir son verilmelidir. Metal işçileri, kendi sendikalarının yönetimlerine baskı yapmalıdırlar ki, işverenin atıkları çevreye zarar vermeden nasıl ortadan kaldıracağı konusu, somut sözleşme maddeleriyle saptansın. Bu konuda dünya işçi sınıfının uluslararası deneyimlerinden yararlanmanın sonsuz katkısı olacaktır.

4. Sendikalar, sıkı mücadele verirlerse, işçi sağlığı konusunda birçok noktayı sözleşmelere koydurabilirler. Ancak, sorun burada bitmiyor. İmzalanan sözleşmenin uygulanmasının denetlenmesi gerekiyor. Bu çeşitli araçlarla gerçekleştirilebilir:

a) Sözleşme hükümlerini verilen süre içinde yerine getirmemesi durumunda işverenin ağır para cezaları ödemesi zorunluluğunun sözleşmeye konulması.

b) Sözleşmede iş kazası/meslek hastalığı tazminatlarının, işverenin üretimi eskisi gibi sürdürmesini caydırıcı, onu istenen önlemleri almaya yöneltici ölçüde yüksek tutulması, işçiye SSK'nın ödemediği tüm masrafların işverence karşılanması.

c) Herhangi bir iş kazası durumunda işçiye, makinaya zarar verdiği için, ücretinin kesilmesinden işten çıkartılmasına kadar ceza vermeyi öngören hükümlerin, sözleşmelerden ve ek yönetmeliklerden çıkartılması, yerine işverene iş kazasını önleyici önlemler almadığı ve işçiye zarar verdiği için ceza verilmesini getiren maddelerin konulması. Gerçek iş güvenliği işçinin en dalgın anında bile işkazası yapmasına engel olacak gelişmiş bir önlemler sisteminin varlığı demektir.

d) İşçilere, işverenin parasal yükümlülüğü altında mesleki eğitim ve düzenli, planlı işçi sağlığı, iş güvenliği ve çevre sağlığı eğitimlerinin verilmesi.

e) İşyerindeki çalışma koşullarının işçilerin bu tür istemlerine uygun olarak gerçekleşmesinin, gerekli sağlık kontrollerinin, endüstri atıklarının çevreye zarar vermeden tasfiyesinin, en az yarısı işyerinde seçilmiş işçi üyelerden oluşan, yaptırım gücüne sahip, tam yetkili çalışan işçi sağlığı-iş güvenliği kurulunun *denetiminde* olması.

"Çevre sorunları:
"Kazlıçeşme, İzmit körfezi, Murgul gibi yüzlerce örnekten de açıkça görüldüğü gibi, çevre sorunlarının ana kaynağı, kapitalizmin, işçi sınıfını ve emekçi halkı kötü koşullarda çalıştırması ve yaşatmasıdır. Çevre sorunları en başta işçi sınıfının sorunudur. O mücadeleyi yükseltmedikçe burjuvazi bu sorunları çözmek için genellikle kılını kıpırdatmaz.

"Sendikalar, işyerlerinde gaz, sıvı ya da katı atıkların çalışma ve yaşam koşulları, çevre sağlığı açısından etkilerini araştırmalı, işyerlerini çevre sorunlarına karşı mücadelenin odağı yapmalı, bu konuyu toplu sözleşmelerde gündeme almalıdırlar. Bu uğurda, uluslararası sendikal örgütlerle birlikte aktif mücadeleyi yükseltmelidirler." ("Nasıl Bir Sendikal Hareket?", *İşçinin Sesi*, sayı:383, 27 Kasım 1989)

"İşçi sağlığı kurulu:
"İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda işverenin gerekli önlemleri alıp almadığını denetlemenin kilit aracı, işçi sağlığı ve iş güvenliği kurullarıdır. Sendikalar, bu kurulların kurulmasına öncülük etmeli ve bunları aktif işletmelidirler. Bu kurulun üye çoğunluğu, işyerinde seçilmiş işçilerden oluşmalıdır." ("Nasıl Bir Sendikal Hareket?", *İşçinin Sesi*, sayı:383, 27 Kasım 1989)

Ancak, hepimiz yaşamdan çok iyi biliyoruz ki, işveren sözleşmeye imza attığı andan itibaren, sırtındaki "yükten" kurtulmanın, sorumluluklardan kaytarmanın yollarını araştıracaktır. Masabaşında verdiği sözlerden yaşamda caymak için bütün yaratıcılığını kullanacaktır.

Kapitalistin anladığı dil hak grevidir, kullanın!

Buna karşı bizim önerimiz, Türk-İş genel merkezinin 1987 yılında yaptığı çağrının gereklerinin yapılmasıdır. O tarihte, Türk-İş genel başkanı Şevket Yılmaz ve genel sekreteri Emin Kul imzasıyla tüm Türk-İş örgütüne dağıtılan genelgede işçilere yapılan çağrı şöyleydi:

"işçi sağlığı ve iş güvenliğinin ihlal edildiği ya da tehlikede olduğu tesbit edilen sektör, işkolu ve işyerinde, pratikte ***tüm kuralları ile işçi sağlığı ve iş güvenliği gereklerine uygun can güvenliği sağlanana kadar işbaşı yapılmaması*** da dahil diğer eylem ve girişimlerin sürdürülmesi.." (*İşçinin Sesi*, sayı:333, 15 Temmuz 1987)

Türk-İş genel merkezinin önerisi açık seçik, basit ve nettir.

İşçiler, işçi sağlığı ve işgüvenliği ihlal ediliyorsa, işyerinde can güvenliğiniz tehlikedeyse, *işi durdurun!* Böyle bir eylemin (hak grevi) işyerinde, işletmede, işkolunda gerçekleşmesi, bin sözleşmeden daha etkindir. Kapitalistin en iyi anladığı dil, işçinin üretimden doğan gücünü militanca, yığınsal olarak kullanmasıdır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği hakkında

Ç şitli öneril r

Sağlık muayeneleri İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu'nun denetiminde yapılmalıdır

Türk Metal'in 1988 MESS sözleşmesinde yer alan "işçinin altı ayda bir kez genel sağlık kontrolünden geçirilmesi" hükmü (madde 54-b) boşluktadır. Bunu hangi uzmanlar, hangi kuruluş yapacak? Kontrol görevi asıl olarak işyeri hekiminin olduğuna göre, bu sağlık kuruluşu işyeri hekimiyle ve SSK sağlık kurumuyla nasıl bağlantı kuracak? Bu konuda hiçbir açıklık yoktur. Türk Metal yönetimi, işçilerin sağlık denetimini işverenin insafına terketmiştir.

Öte yandan, altı ayda bir Verem Savaş Dernekleri'nde (ya da başka bir sağlık kuruluşunda) mikrofilm çektirmek (madde 54-b), artık terk edilmesi gereken ilkel bir hastalık tarama yöntemidir. İşin doğrusu 35x35 cm. boyutlarında büyük akciğer filmi çektirmek, genel sağlık kontrollerini de işyeri hekimine ve SSK sağlık kuruluşlarına yaptırmaktır.

İşçiler açısından doğru olan, SSK'nın elindeki tüm olanakların, işçilerin periyodik sağlık denetimlerini yapma, meslek hastalıklarını saptama, meslek kazalarını engelleyecek önlemlere katkıda bulunma yönünde değerlendirilmesidir. SSK bir işçi kuruluşudur. İşçilere bu alanda da hizmet vermelidir.

Gürültü-ısı sorununda önlemi asıl kapitaliste aldırtmalı

Metal işkolunun en önemli sorunlarından biri, çeşitli sağlık bozukluklarına ve meslek hastalıklarına yol açan gürültü konusudur. Bu konu, hem Türk Metal metninde, hem de öteki sendikaların OTİS metninde bilimsel olmayan bir biçimde ele alınmıştır.

Gürültü (ve çoğunlukla gürültüyle birlikte bulunan titreşim, vibrasyon) ruhsal gerilimlere, aşırı sinirliliğe, cinsel isteğin yitirilmesine, ruhsal kökenli sindirim hastalıklarına, vb. yol açar. Ancak az ya da çok, asıl etkisi kimi zaman sağırlığa kadar giden geri dönüşsüz işitme kaybıdır. Sanayii sağırlığıdır.

Sorun bu kadar ciddiyken sendikaların yüksek frekanslı seslere (gürültü = işyeri ortamının sesle kirlenmesi, bozulması) karşı getirdiği önlem işçiyi "giydirmek", ona "kulaklık taktırmak"tan ibarettir. Bu hem edilgen bir önlemdir, hem de, sendika yönetimlerinin işçi sağlığı sorunlarının kaynağıyla değil sonuçlarıyla ilgilendiğini ortaya koyar. Bu anlamda, sendikaların sözleşme metinleri, devletin güdük "gürültü kontrol yönetmeliği"nden bile geride durmaktadır.

Gürültüye karşı en etkin önlem onu kaynağına hapsedebilmektir. Alınması gereken önlemler son derece somuttur:

a. İşyeri ortamındaki gürültünün ölçülmesi. Standartları aşan gürültü kaynaklarının belirlenmesi.

b. İşverenin gürültü kaynaklarına ses izolasyonu yaptırtması.

c. Üretim yöntemleri, işyerinde ya da çalışma ortamında gürültüyü kaçınılmaz kılıyorsa, işçilerin çalışma saatlerinin azaltılması.

d. Altı ayda bir işçilerin işitme ölçümlerinin yaptırılması, mesleki sağırlık olgusunun araştırılması, sağırlık başlamışsa işçinin tamamen gürültüsüz bir ortamda çalışmasının işverence sağlanması.

Metal işkolunun en büyük meslek hastalığı ve meslek kazası kaynaklarından bir diğeri de yüksek ısıdır. Sendikaların bu soruna bakışı, TİS belgelerinin incelenmesinden ve yüksek iş kazalarından anlaşıldığı gibi, gürültü konusundaki tutumlarından farklı değildir. Doğru tutum, yine en önce işçiye "ısıya dayanıklı elbise" vb. giydirmekten değil, işvereni, yüksek ısıyı izole edici teknik önlem almaya zorlamaktan geçiyor.

Hafif işlerde çalışabilir raporu olanları işten mi attıracaksınız?

Türk Metal'in ve öteki sendikaların MESS sözleşme metinlerinde işçi sağlığıyla bağlı olarak yer alan bir başka önemli konu da "hafif işlerde çalışabilir raporu olanlar"dır. Konunun Türk Metal metninin 57. ve (aynen) OTİS metninin 77. maddesinde ele alınışı öyle ki, sakatlanan her işçi, bu maddeyle işsiz kalabilir. Şöyle diyorlar:

"Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan heyet raporu ile hafif işlerde çalışabilir raporu olanlar mevcut ücretlerinde bir indirim yapılmaksızın ***imkanlar oranında*** varsa durumlarına uygun bir işe verilirler. Eğer ***uygun bir iş verilir ve üye kabul etmezse*** üyeye ihbar ve kıdem tazminatları ödenir."

Aklı başında her işçi, metinde yeralan "imkanlar oranında varsa durumlarına uygun bir işe verilirler... üye kabul etmezse ihbar ve kıdem tazminatları ödenir" ifadesinin, meslek kazası ya da hastalığı sonucunda sakat kalmış, ya da çalışma gücünü kısmen yitirmiş işçinin işten atılmasına, işçi sendikasının "olur" vermesi olduğunu anlayacaktır.

Sendikalar yalnızca sağlam işçilerin değil, aynı zamanda kaza ya da hastalık sonucu çalışma kapasitesinin bir bölümünü yitirmiş işçilerin de çıkarlarını kollama sorumluluğunu taşırlar.

Herhangi bir işyerinde meydana gelen herhangi bir iş kazası ya da meslek hastalığı durumunda, olayda işverenin sorumluluğunu bulup çıkarmak, gerekli tazminatın işçiye geciktirmeden ödenmesini kollamak, tüm tedavi, ameliyat vb. masraflarının ve bu süre zarfında işçinin ailesinin geçimi için gerekli olan masrafların işverence karşılanmasını sağlamak sendikanın sorumluluğudur. Aynı şekilde, işverenin sakatlanan işçiyi, aynı işyerinde bir işe yerleştirmesini güvence altına almak da sendikanın görevi olmalıdır.

Sınıf sendikası kendi üyesine böyle sahip çıkmalıdır.

Sovyetler'in karşı devrimci politikalarının sonucu 41 yıl sonra "yeniden birleşme" adı altında tek kurşun bile atmadan

Batı Almanya DAC'ı ilhak etti

Oktay Bozdağ

Üç Ekim günü dünya sosyalist sisteminin çöküşünde yeni bir halka daha tamamlandı. Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Halk Meclisi son toplantısını yaptı, kendini ve DAC devletini bütünüyle fesh etti. Doğu Almanya beş ayrı eyalet olarak Federal Almanya'ya katıldı.

Aynı gece Berlin duvarının tam ortasında kaldığı için yıllardır kullanılamayan ve 19. yüzyılda Almanların meşhur "drag nach osten", "doğuya doğru saldır" politikasının zaferini dile getiren Brandenburg kapısı önünde büyük bir tören düzenlendi.

Burada bir konuşma yapan Başbakan Kohl yıllardır göster-dikleri destek için ABD, İngiltere ve Fransa'ya teşekkür etti. Özel olarak, bu birleşmeye olanak sağladığı için, Gorbaçof'a şükranlarını sundu.

Dünya basınının büyük ilgiyle sunduğu Berlin'deki törenin yanısıra, Batı ve Doğu Almanya'da tüm büyük şehirlerde törenler düzenlendi. Ancak bu törenlere katılım son derece az oldu. Törenler Alman işçi sınıfının endişelerini gösterir biçimde sönük geçti.

4 Ekim günü, Doğu milletvekillerinin de katılımıyla, Berlin'de eski kraliyet başbakanlık binası olan Reichstag'da toplanan yeni federal meclis ilk toplantısını yaptı. İki ülke arasında imzalanmış olan Birlik Anlaşması'nı onayladı. Berlin yeniden başkent oldu. Hükümet merkezinin şimdilik Bonn'da kalmasına karar verildi.

Böylece Nazi Almanyası'nın Sovyet işgal bölgesinde kurulan ve uzun yıllar boyunca soğuk savaşın temel hedefi olan, sanayileşmiş ülkeler arasında 11. sıraya yükselmiş, gelişme düzeyi ile sosyalist sistemin en ileri ülkesi sayılan DAC tümüyle ortadan kalktı.

Spordaki başarısı, aldığı altın madalyalar ve kırdığı rekorlarla tanınan DAC, yüzyıllık Avrupa tarihinde barış içinde ortadan kalkan tek devlet ve tümüyle ortadan kalkan ilk sosyalist ülke olma gibi rekorlar da kırdı.

Sovyetler Birliği'nin başını tutan Gorbaçof çizgisi, zehirli meyvalarından birini daha dünya işçisine böylece tattırdı. 65 bin kilometre kare toprak, 17 milyon nüfusu, 8.9 milyon işçisi ile birlikte, karşılığında tek bir kurşun bile atmadan Alman emperyalizmine teslim edildi.

Son yılın hızlı gelişmeleri

1989 Haziran'ında Gorbaçof Federal Almanya Cumhuriyeti'ni ziyaret etti. Kohl ile görüşmeler yapıldı. Aynı dönemde Macaristan Avusturya ile olan sınırını açtı. Açılan sınırdan gittikçe artan bir hızla Doğu Almanya'dan Batı'ya göç başladı. Doğu Almanya'nın tüm ısrarına rağmen sınırdan geçiş durdurulmadı. Yaz boyunca otuz bin Doğu Alman Batı'ya geldi ve cazip koşullarla karşılandı.

Son yıllarda Sovyetler Birliği'nde yapılan reformlara pek iyi gözle bakmayan ve bu tip reformların DAC için geçerli olmadığını söyleyen Honecker yönetiminin ayakları altından Sovyet desteği çekilmişti.

7 Ekim 1989'da DAC'ın kuruluş yıldönümü toplantısında Honecker "gidenlerin ardından gözyaşı dökmüyoruz" derken, törenlere katılmak için Berlin'de bulunan Gorbaçof parti ve devlet organları içinde kendi yanlılarına yeşil ışık yakıyor ve "tarih geç kalanları affetmez" diyordu.

Aynı gece Doğu Berlin'de ve iki gün içinde de Leipzig ve Dresden'de sosyalizme karşı gösteriler başladı. Honecker ekibi bu gösterileri işçi milisleri ve halk ordusu ile zor kullanarak bastırmayı hedefledi. Bu ise Sovyetler ve Doğu Almanya'daki Kızıl Ordu tarafından engellendi. Parti ve devletteki Gorbaçofçular ağırlık kazanmıştı ve artık ok yaydan çıkmıştı.

18 Ekim'de Gorbaçofçular partide darbeyi tamamladı. İç güvenlik sorumlusu Kranz, Honecker'i devirdi, yerine kendisi genel sekreter oldu. Honecker ve eski yöneticiler aleyhine bir karalama kampanyası başlatıldı. Gösteriler ve mülteci akını daha da hızlandı. Bir dizi muhalefet örgütü ortaya çıktı.

4 Kasım'da Kranz DAC-FAC sınırlarını açma kararı aldı. Aynı gece Berlin duvarı yıkıldı. Milyonlarca insan Batı'ya geçti. Bunların büyük bölümü mülteci değildi ve geriye DAC'a döndüler. Batı basını birkaç gün içinde 16 milyon Doğulunun Batı'ya geçtiğini yazdı. Doğu'ya geçen Batılılar ise basında yankı bulmadı, çünkü onların amacı ve görevi belliydi.

Kasım ve Aralık ayları boyunca Doğu'daki gösterilerin yapısı hızla değişti. DAC içinde doğmuş Yeni Forum gibi muhalefet örgütleri hızla bir kenara itildi. Batı gizli servisleri ve Batı'nın burjuva partileri gösterileri yönetir oldular. DAC'da demokrasi isteyen sloganların yerini "kahrolsun komünizm" ve "anavatanla birlik" sloganları aldı. Milyarlarca mark el altından Doğu'ya aktı, yeni örgütlenmeler ve yayınlar bu yolla finanse edildi. Giderek gösterilerde saldırganlık arttı. Sosyalist Birlik Partisi ve Güvenlik Örgütü binaları tahrip edildi.

Gorbaçofçuların reformlarla krizi yatıştırma girişimi suya düşmüştü. Alman emperyalizminin tüm gücüyle yüklenmesi karşısında, içerden fethedilmiş Sosyalist Birlik Partisi'nden güçleri toparlama ve bu duruma tepki göstermesi beklenemezdi. Artık insiyatif Alman emperyalizminin eline geçmişti. Kranz bile yerini koruyamadı. Görevi daha da liberal olan Dresden belediye başkanı Modrow'a bıraktı. Parti iktidar tekelinden vazgeçti.

Yine bu dönemde Kohl, Dresden'i ziyaret etti. Görkemli bir miting yapıldı. Anavatanla birlik sloganı yükseldi. Dönüşünde Kohl "birlik için 10 noktalı plan"ı açıkladı. Bu plan hem emperyalist sistemde, hem de Sovyetler Birliği'nde bir dalgalanma yaratı.

Sovyetler ise artık DAC'ı değil, birleşmiş Almanya'nın NATO'da kalmasını sorun edinmişti.

24 Aralık'ta Noel nedeniyle Berlin'de Brandenburg kapısı da içinde olmak üzere tüm sınır açıldı. Alman emperyalizmi, günü birliğine Doğu'dan Batı'ya geçenlere karşılıksız 100 mark dağıtmaya başlamıştı. DAC ekonomisi artık dış yardımsız tutunamaz duruma girdi. Ancak Kohl planı DAC'a ekonomik yardımı "adil seçim" şartına bağlamıştı.

Acele bir seçim tarihi belirlendi. İşçi milisleri lağvedildi. Partide dağılma süreci hızlandı. Parti bölündü, sosyal demokratlar ayrıldı. Geriye kalan Gorbaçofçular ise isim değiştirdi, Demokratik Sosyalizmin Partisi adını aldı.

18 Mart 1990'da yapılan seçimin hazırlıklarında Batı Alman partileri ve politikacıları aktif rol oynadı. Eski komünistler bazı bölgelerde %25'i aşan oylar almalarına karşın seçimi Hristiyan Demokratlar kazandı. Bir büyük koalisyon hükümeti kuruldu. Artık "birleşme" DAC'ın de resmi amacı olmuştu.

Gorbaçof Almanya'nın NATO'da yer almasına karşı çıkmaya devam ediyordu. Kohl DAC ile yetinmeyeceğini, Polonya ve Çekoslovakya'daki eski Alman topraklarında da gözü olduğunu belirtti. Bu şantaj temelinde yeni bir pazarlık yapıldı. Almanya savaştan sonra belirlenen Polonya sınırını resmen onayladı. Sovyetlerin bu "cici çocuğun" NATO'da kalmasına ses çıkarmasının bir sebebi kalmamıştı.

"İki artı dört görüşmeleri" diye bilinen her iki Almanya'nın ve II. Dünya Savaşı müttefiklerinin (ABD, Sovyetler Birliği, İngiltere ve Fransa) yer aldığı görüşmeler başladı. Bu arada ABD ve Sovyetler Birliği merkezi Avrupa'da asker sayısı üzerinde bir anlaşmaya vardılar. Sovyetlerin Almanya'nın NATO'da kalmasına itiraz etmeyecekleri kesinleşti.

1 Temmuz'da iki ülke arasında ekonomik birlik için ilk adım atıldı. Bir gece içinde, değerini hızla yitirmekte olan Doğu markı, eşit olarak Batı markıyla değiştirildi.

15 Temmuz'da Kafkasya'da Gorbaçof ile Kohl görüşmesi yapıldı. Sonucu belli pazarlıkta, Gorbaçof'a yüzünü kurtaracak "taviz"ler verildi. Almanya'nın tam egemenliği ve NATO üyeliği karşısında, Sovyetlerin Doğu Almanya'da bulunan birliklerinin 1994 sonuna kadar kademeli olarak çekilmesi, Almanya'nın bu çekilmenin masraflarına 13 milyar mark katkı yapması ve Sovyetler Birliği'ne 20 milyar marklık kredi açması temelinde anlaşmaya varıldı.

12 Eylül'de "iki artı dört görüşmeleri" imzalanan anlaşmayla sonuçlandı. Müttefik ordular işgal kuvveti olmaktan çıktı ve Almanya'nın davetlisi durumuna girdi.

"Sosyalist devlet" nasıl ortadan kalktı?

1 Ekim günü Doğu Berlin polisi Batı'nın kontrolüne verildi. 3 Ekim günü Doğu'nun Ulusal Halk Ordusu lağvedildi ve Federal Ordu'nun Doğu gurubu olarak Batı'nın komutasına girdi. Batı, Doğu'nun 175 bin kişilik ordusunu tüm silah, donatım, cephane, araç ve gereciyle devraldı. Tümen ve üstündeki tüm komutanlıklar Batı Alman subaylarına devredildi. Daha alt düzeylerde şimdilik 650 Batı Alman subayı Doğulularla birlikte görev yapacak.

Birleşme günü Doğu'nun bütün bakanlıkları ve devlet bürokrasisi lağvedildi. Binalar kilitlendi. Yerel yönetimlerin personeli azaltılmaya başlandı. Yargıçlar, yüksek okul yöneticileri, akademisyenler, hastane yöneticileri bile hızla değişiyor.

Doğu Alman anayasasının getirdiği tüm ileri sosyal haklar kayboldu. Kadın hakları ve diğer toplumsal garantiler kalkıverdi.

Devlet işletmelerinin özelleştirilmesi için kurulan özel bir tröst yaz aylarından beri çalışma yapıyor. DAC bankaları ve sigorta şirketleri gibi mali kurumlar çoktan Batı sermayesinin eline geçti. Enerji alanı paylaşılmakta. Sekiz bin sanayi işletmesi özel sektöre açılmak için ayrıldı. Bu işletmelerde emek verimliliği Batı'nın % 35'i kadar olduğu için "yaratıcı yıkım" adı altında çöküşe terkedildi. Önümüzdeki yıl içinde her 10 işletmeden 7'sinin iflası planlanıyor.

Sosyalist devlette işçi sınıfının güç merkezleri ne oldu demeyin. Zaten onlar varolsaydı, varolan işçi örgütleri de yozlaştırılıp, içeriden çökertilmeseydi DAC böylesine çöker miydi?

Alman işçi sınıfını bekleyenler

Alman emperyalizmi Doğu'yu yutma girişiminde iki soruna çözüm bulmak zorundaydı. Birinci sorun, Batı'da ulusal duyguları güçlü tutmak ve özellikle artan göç ve ayrıcalıklı uygulamalar nedeniyle endişelenen Batı işçi sınıfının muhalefetini önlemekti.

Bu amaçla Kohl hükümeti birleşmenin masraflarını karşılamak için vergileri yükseltmeyeceğine söz verdi. Geçen yılın toplu sözleşmelerinin bağlanmasına müdahale etmedi. Öte yandan DAC kurulurken, kamulaştırılan mülkleri sahiplerine iade edeceğine söz verdi. 1 Temmuz'da para birliğine geçilince, Doğu'dan gelen göçmenlere uygulanan ayrıcalıkları kaldırdı. Göç nedeniyle ücretlerin düşmeyeceğini ve işsizlik olmayacağını vurguladı.

İkinci sorun Doğu işçilerine yutturulacak acı kapitalizm ilacının şekerle kaplanması gereğiydi. Seçimlerin ardından Doğu'ya milyarlarca mark sübvansiyon yapıldı. Bankalardaki tasarrufları ve ücretleri korumak adı altında Doğu markı eşit olarak Batı markıyla değiştirildi. Emeklilik haklarının eşit tutulacağı sözü verildi. Güçlü Batı ekonomisinin Doğu'da yaşam standardını birden bire yükselteceği görüntüsü yaratılmaya çalışıldı.

Doğu bankalarındaki tasarrufların kısa sürede Batı'nın tüketim mallarının alımı için kullanılacağı açıktı. Doğu ücretlerinin Batı markıyla ödenmesi de fazla birşey ifade etmiyordu. Tüm Almanya çapında fiyatlar hızla eşitlenirken, Doğu'da ücretler düşüktü ve bu fark olduğu gibi korundu.

"Yaratıcı yıkım" planının sonucu olarak Doğu'da işsizlik hızla yükseldi. Eylül ayı sonunda bir milyonu aştı. Kısa bir sürede iki milyonu aşması bekleniyor. Bu yüzde 23 oranında bir işsizlik demektir. Batı'da yüzde 6.6 oranındaki işsizlikle birlikte bu tüm Almanya'da işçi ücretlerinin ve yaşam standardının düşmesi demektir.

Öte yandan 2 Aralık seçimlerinin ardından gelir ve tüketim vergilerinin yükselmesinin zorunlu olduğu artık güç saklanır bir gerçek olarak ortaya çıktı. Birlik Tahvilleri adı altında yeni bir kamu borçlanmasına gidileceği açıklandı. Bu kamu borçlarında yedi kat artış demek.

Batı'nın korkulu rüyası burada yatıyor. İşçi sınıfının bu ekonomik yükü üstlenmeyi reddetmesi ve Doğu'da henüz unutulmamış olan sosyalizmin kazanımları temelinde mücadelesini yükseltmesine çareler düşünülüyor. Kohl'un son gezilerinde DAC bayrakları ve iş istiyoruz pankartlarının ortaya çıkması bu korkuları artırıyor.

Avrupaya egemen devasa güç

Toprakları beşte iki genişleyen, nüfusu 78 milyona çıkan ve Gayrı Safi Milli Hasılası yüzde 11 artan, Avrupa Topluluğu'nun GSH içindeki payını yüzde 26'dan yüzde 31'e çıkartıveren Almanya, Avrupa ve dünya çapındaki gücünü daha da artırmış oldu. Geçen yıl dış ticaret fazlası 134 milyar, yıllık tasarruf hacmi 200 milyar, sermaye ihracı 118 milyar mark olan Almanya'nın imalat sanayii Fransa, İtalya ve İngiltere'nin toplam imalat sanayiinin yüzde 66'sına eşitti. Birleşme ile bu rakamın yüzde 85'e çıkması bekleniyor.

Öte yandan Avrupa'daki coğrafi konumu nedeniyle, çöken dünya sosyalist sistemi ülkelerinin pazarlarına dalma açısından en elverişli yere sahip. Son gelişmelerle Sovyetler Birliği, Almanya'dan "Batı'daki ortağımız" diye sözeder oldu. Almanya Sovyetlerin dış ticaretinde yüzde 15'le en büyük paya sahip. Bu oran Sovyetler Birliği'nin ABD, İngiltere ve İtalya ile olan toplam dış ticaretinden daha büyük.

Bir yandan Çekoslovakya'daki Südet Almanları, Polonya sınırındaki bölünmüş şehir Görlitz, Sovyetler Birliği'ndeki Volga Almanları Almanya'nın gözünü bu ülkelere yöneltiyor. Öte yandan Almanya'nın yükselen gücü karşısında diğer tüm emperyalist merkezler bir yandan Almanya'yı Avrupa Topluluğu içinde daha sıkı bağlamaya, öte yandan da gözünü tarihteki gibi Doğu'ya çevirmesine çalışıyor.

Öyle ya da böyle, tarih sahnesine yeni bir Almanya sorunu çıkmıştır. Ve bu kez, bu sorunun, emperyalizmin de sonunu getirmesi olasılığı büyüktür.

Tabanın sağduyusuna kalsa bu öneri gerçek olurdu

Öğretmenl r t k sendikada t planmalı bu sendika da Türk-İş'e katılmalı

Çeşitli siyasal hareketler, kendi dar çıkarlarını kollamak için, genel çıkarı hiçe sayıyorlar, almışlar ellerine bıçağı, eğitim işçilerinin örgütlenmesini pasta gibi bölüyorlar.

Eğitim işçilerinin örgütlenmesi, ciddi sorunlar yaşıyor. Öğretmenleri kapsayan iki sendika, bir dernek ve bir sendikanın daha kurulma olasılığı var. Bu durumun, akla, mantığa, gerçek demokratlığa, devrimciliğe uygun hiçbir açıklaması olamaz. Öyleyse, bunun sorumlusu kimdir, nedir?

Geçen sayıda, Fevzi Dinç yoldaşımızın öğretmen örgütlenmesi konusunda bir yazısı çıkmıştı. Bu yazıda gelişmeler anlatılmıştı. Biz yalnızca, konumuz açısından gerekli kısa bir özet yapacağız ve o yazıdaki önerileri biraz daha açacağız.

Eğit-Der, sendikalaşma çalışmasının, kurulacak komisyonlar yoluyla tabandan başlatılmasına karar veriyor. Eğit-Sen'in kuruluş hazırlıkları böyle başlıyor. Aynı sıralarda, yine Eğit-Der'le bağlı bir gurup da, Eğitim-İş'i kurma girişimini başlatıyor. Bu Eğit-Der içinde tartışmalara, girişime destek veren genel başkanın görevden uzaklaştırılmasına vb. yolaçıyor. Eğit-Der'de olağan kongre hazırlıkları bu gerginlik içinde ve sendikal haklar komisyonlarınca yürütülüyor.

Bu arada bir de, tüm kamu çalışanlarının yanısıra öğretmenleri de kapsayan Kam-Sen kuruluyor.

Eğit-Der kongresinde, Eğitim-İş'i destekleyen taraf kazanıyor ve öğretmenleri bu sendikada toplanmaya çağırıyor. Öte yandan, önemli bir kesim de kongreden Eğit-Sen'i kurma niyetiyle çıkıyor.

Bu manzaraya siyasal çizgileri de oturtursak, manzara daha da netleşecektir. Eğitim-İş'i kurma girişiminde bulunanlar eski-yeni sosyal demokrat karması bir çizgidedir. Eğit-Sen'i kurmayı isteyenler Dev Yol ağırlıklı, TDKP katılıdır. Kamu Sen ise Dev Sol eğilimlidir.

Bu verileri de ekleyince, ne olduğu ayna gibi ortaya çıkıyor. Çeşitli siyasal hareketler, kendi dar çıkarlarını kollamak için, genel çıkarı hiçe sayıyorlar, almışlar ellerine bıçağı, eğitim işçilerinin örgütlenmesini pasta gibi bölüyorlar.

Eğitim-İş'in kurulması, TBKP'-nin tüm birlik edebiyatına karşılık kapkaççı yaklaşımını yansıtmaktadır. Ötekiler de, sözde reformizme, oportünizme karşı mücadele, tabandan kurulma vb. gerekçelerle, kapkaççı olmasa da, ayrı olsun benim olsun diyen benzeri bir yaklaşım taşımaktadır.

Ancak söz konusu olan bir sendikadır. Çeşitli siyasal yaklaşımları ortaya koymak, olayların gelişimini anlamak açısından yararlı olsa da, tutumumuzu belirlemede ölçü olamaz. Çünkü en doğru siyasal yaklaşım olan komünizme göre, en başta gözetilmesi gereken sendikal birliktir. İşçi sınıfının ve onun bir parçası olan eğitim işçilerinin genel çıkarı bunu gerektirmektedir. Bugün ortaya çıkan bölünmüşlük, saydığımız sol ve devrimci hareketlerin genel çıkarı gözetmemelerinden kaynaklanmaktadır.

Diyelim Eğitim-İş kapkaçılarca kuruldu. Madem bir kez kuruldu, buna karşı olanlar, "tamam" derler, "bizim planımız şuydu ve daha iyiydi, ama sendikal birlik çok önemli olduğu için, planımızı değiştirip, biz de oraya gidelim ve tabanın kararını orada yaşama geçirelim". Ya da diyelim Eğitim-İş öğretmenlerin bir an önce sendikalaşmasını isteyen masum bir girişimin ürünüdür. Baktı ki önemli bir kesim başka yoldan sendikalaşmak istiyor,. girişimi geri alır, onlarla birlikte olur.

Ne gezer! Bir süredir Türkiye'de, birlik ve uzlaşma kavramlarının, yalnızca zararlı bir içerikle pazarlaması yapılmaktadır. Buna küçük burjuva konumdan karşı çıkanlar ise, gerektiğinde de uzlaşmasız, bölücü ve dolayısıyla yine zararlı bir başka uca savrulmaktadır. Sonuçta öğretmen örgütlenmesi gibi basit bir sorunun bile çözümü, komünistlere ihtiyaç duymaktadır.

Çeşitli siyasal hareketlerin dar çıkarcılıklarıyla yarattıkları bugünkü keşmekeşten çıkış yolu nedir? Bizce şunları sıralayabiliriz:

— Kamu-Sen kendini feshetmeli, Kamu-Sen üyeleri ilgili işkollarında, Türk-İş'e bağlı sendikalara katılmalıdırlar.

— Eğit-Sen kurulmadıysa, artık kurulmamalıdır. Ama ille de kurulacaksa, eğitim işçileri, Eğitim-İş ve Eğit-Sen arasında, çok basit bir ölçüte göre, hangisi daha büyükse ona göre seçim yapmalıdırlar.

— Eğitim işçileri gittikleri sendikada işleyişleri ve yönetimi kendi istemleri doğrultusunda yapılandırmalı, tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesini uygulamaya böyle sokmalıdırlar.

— Eğitim işçilerinin seçeneği olan sendika, en kısa zamanda tüm öteki eğitim işçilerini içinde toplamalı ve kendisi de Türk-İş'e katılmalıdır.

Görüldüğü gibi, bu öneriler basit sağduyunun ötesine geçmediği halde, uygulanırsa, tabanın istemine uygun, sendikal birlik içinde bir yapı sağlamaktadır. Sorun şu ki, solun önemli bir bölümü, bugün basit sağduyunun da gerisinde kalmakta, böylece öğretmen yığınının doğru davranmasını baltalamaktadır.

Son olarak, Eğit-Der konusunda birkaç noktaya değinelim.

Eğit-Der'in son kongresinde, derneğin yalnızca solcu öğretmenleri değil tüm öğretmenleri kapsamasını savunanlar yönetime geldiler. Bu görüş sendika için doğrudur. Ama bir yanda sendika varken, yine tüm öğretmenleri kapsayan ayrı bir de derneğin olmasının hiçbir anlamı yoktur. Eğit-Der sendikalaşma misyonunu tamamladıktan sonra da yaşayacaksa, buna ancak, sendikadan daha farklı, örneğin, öğretmenlerin sosyalist bir yığın örgütü olarak yer olabilir. Yeni yönetimin bugünkü konumu tutarsızdır.

Ote yandan, Eğit-Der, önce bir bakıma sendika provası olarak kurulmuş, giderek sendikalaşma görevini önüne koymuştur. Bu nedenlerle, onun, bundan sonra ne olacağı ayrı bir konu ama, bugüne kadar demokratik yığın örgütü olması gerekirdi. Oysa eskiden yönetimde olanlar da, anladığımız kadarıyla bugüne kadar, bugünden sonra diye bir ayrım yapmadan, sağcı öğretmenlerin derneğe üye olamayacağını savunmuşlar. Bu da bir başka tutarsızlıktır.

Eğit-Der, bu tutarsızlıklardan kurtulmalı, bir sendika kopyesi olmayan, sendikadan farklılığıyla sendikal haklar mücadelesine güç katan bir konuma oturtulmalıdır. Bu olamıyorsa da misyonunu tamamladı deyip kapatılmalıdır. Yoksa bugüne kadarki yararı gölgelenebilir, o da bir bölücülük aracına dönüşebilir, harakete zarar verir.

Sabiha Günbudak

Son yaşadığımız çimento grevi, bir gerçeği yine ortaya çıkardı

Lider biz işçileriz

Burjuvazinin yarın için yaptığı hileli hesaplara dur demenin zamanıdır.

Geçenlerde bağlı bulunduğum Türkiye Çimse-İş Adana şubesine gittim. Orada bulunanlarla selamlaşıp bir köşeye oturdum, elime geçen kitap dergi gazete gibi şeylere göz gezdirip okumaya başladım.

Bu arada şube başkanı Selahattin Uzun orada bulunanlara bir şeyler anlatıyordu. Konu, 1 Ocak 1990 tarihi itibarı ile Türkiye Çimento fabrikaları sözleşmesi idi. Ben de kulak verdim. Selahattin Ağa, "1992 sözleşmesine yüzde 300'lerle 400'lerle gidemeyiz, yüzde 100 alırsak ne âlâ. Gerçekten bu sözleşmeyi çok iyi yaptık, bakın bir kere en düşük maaş bir milyon lira oldu" diyordu.

Kötü bir huy ama, Selahattin Ağa'nın sözünü kestim, kibar bir dil ile "pardon başkan, yediyüz bin" dedim. Başkan bana döndü "niçin" dedi. Tabii öyle dedim, al kalemi eline ve hesapla, birkaç ay yüksek maaş aldık kabul fakat ya sonrası, yüzde 30 vergi limitine girdik, yüzde 15 sigorta, yüzde 2 konut edindirme diye bir fon sendika aidati derken net yüzde 45 kesinti. Benim saat ücretim 5185 lira 46 kuruş. Tam tamınadır bu hesap, 5185 lira 46 kuruş ayda 225 saat çalışma ile 1 milyon 166 bin 728,5 lira brüt eder. Bu da 641 bin 700 lira 67 kuruş maaş eder, kendi sosyal haklar falan filan dahil 700 bin net eder.

İşte yoldaşlar böyle. Burjuvazi alçakça grevimizi kırdı. Gazeteler "çimento işçileri milyoner oldu" diye başlık attılar. Emekçilerin lideri diye geçinenler, masa başında laf savurganlığı yapanlar, daha işçinin eline net ne geçiyor bilmiyorlar. Üstelik gelecek sözleşmede bizi kaça satacaklarının hesabına başlamışlar bile.

Benim işçim, benim canım yoldaşım uyanın ve mücadele edin. Mücadele beklemez, uğraş ister.

12 Nisan 1990'da Bakanlar Kurulu grevimizi kırdığına dair bir genelge yayınladı. "Çimento grevi ertelenmiştir". Bizim Selahattin Ağa kamyon üzerine çıktı. İşçiler pür dikkat acaba başkan ne diyecek diye bekleşiyorlardı. Aralarında grevin devamı konusunda çeşitli tartışmalar yapıyorlardı. Başkan, "sizlere üzülerek şu açıklamayı yapıyorum, biliyorsunuz, Bakanlar Kurulu almış olduğu bir kararı bugünden itibaren uygulamaya koydu. Tüm özel çimento fabrikaları arasında işbaşı yapmayan bir biz kaldık. Bize baskı yapıyorlar, işbaşı yapmazsak çoğumuz işimizden oluruz, böyle bir riski göze alamam." Adam önümüze öyle bir takoz attı ki, yüz yirmi ile giden fireni patlamış kamyonu bile durdurdu.

Başkan tüm bunları söyledikten sonra, o anda hiç ummadığımız birşey oldu. Yaşça ileri bir emekçi kardeşimiz, başkanın kürsü diye çıkmış olduğu kamyona çıktı ve işçilere seslendi. "Grev öncesi bize vaad edilen şeref ve namus üstüne verilmiş sözler şimdi unutuldu, açıkça satılıyoruz" dedi. Bu arada laf kalabalığıyla sözlerini örtmeye çalışanlar, hatta gülenler vardı. Konuşma yapan emekçi kardeşimiz ise başkana karşı açık tavır alıyor, sınıf mücadelesinin ne demek olduğunu biliyordu.

Bir ayrıntı da başkanın yüz ifadesi idi. İşçilerin her an isyan çıkarmasından korktuğu için rengi sapsarı kesilmişti. Yanına çıkan emekçi kardeşimizi, dinlemek zorunda kalmıştı.

Tüm bunlar, bir gerçeği yine ortaya çıkardı. Sendikal mücadele içinde, böyle durumlarda lidere ihtiyacımız yok. Lider biz işçileriz. Bizler sendikaları yönlendiremezsek, sendika temsilcilerinden genel başkanlarına kadar hepsi kendi bildiğine gider. Biz daha çok mücadele, gerekirse kanımızın son damlasına kadar mücadele etmeliyiz.

Yoldaşlar, yazımı çimento grevinde en çok kullanılan sloganla bitirmek istiyorum.

İşçiler birleşin, iktidara yerleşin!

Adil Sakaryalı, Adana